

VÝROČNÁ SPRÁVA MINISTERSTVA ZAHRANIČNÝCH VECÍ A EURÓPSKÝCH ZÁLEŽITOSTÍ SLOVENSKEJ REPUBLIKY ZA ROK 2022

MINISTERSTVO
ZAHRANIČNÝCH VECÍ
A EURÓPSKÝCH ZÁLEŽITOSTÍ
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Výročná správa Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky za rok 2022

© Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky, Bratislava 2023
Všetky práva vyhradené

Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky
Hlboká cesta 2
833 36 Bratislava 37

Tel.: +421 2 5978 1111
Fax: +421 2 5978 3638 (3639)
E-mail: info@mzv.sk
Webová stránka: www.mzv.sk

Ilustračné fotografie: MZVEZ SR

Jazyková redaktorka: Mária Stanková

ISBN 978-80-88726-89-0

VEDENIE MINISTERSTVA ZAHRANIČNÝCH VECÍ A EURÓPSKÝCH ZÁLEŽITOSTÍ SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ingrid Brocková
štátna tajomníčka

Rastislav Káčer
minister zahraničných vecí
a európskych záležitostí SR

Andrej Stančík
štátny tajomník

OBSAH

Úvod	4
10 hlavných výsledkov slovenskej zahraničnej politiky v roku 2022	10
10 hlavných projektov MZVEZ SR v roku 2022	11
Rok 2022 vo fotkách	12
30 rokov diplomatickej misie Slovenska vo svete — 30 rokov služby vlasti	14
1. Geopolitické postavenie SR	24
2. Európska politika	38
3. Prezentácia zahraničnopolitických záujmov SR	40
4. Prosperita a solidarita	44
5. Služba občanom	50
6. Efektívna zahraničná služba	53

PREDHOVOR MINISTRA RASTISLAVA KÁČERA

Slovenská diplomacia má za sebou najťažší rok od vzniku štátu. Začínali sme ho s nádejou, že napriek turbulentným v medzinárodných vzťahoch sa po dvoch pandemických rokoch vrátíme k obnove hospodárskeho rastu a konsolidácii. Nestalo sa tak.

Ráno 24. februára 2022 zostane v našich pamätiach bodom zlomu, ktorý poznačil naše profesionálne životy i chod histórie. Brutálna perfídna agresia stáleho člena Bezpečnostnej rady OSN proti svojmu menšiemu susedovi ukázala, že naše bezpečnostné prostredie sa oživením ruského imperiálneho pudu zásadne zmenilo. Potvrdila, že demokratický svet sa musí oveľa lepšie pripraviť na obranu svojich hodnôt a spôsobu života. Úloha diplomacie je v tomto úsilí nezastupiteľná.

Slovensko konalo v novej geopolitickej situácii hodnotovo principiálne, opäť sa postavilo na správnu stranu dejín. Ukrajine sme pomáhali brániť jej slobodu, postavili sme sa za princípy Charty OSN a medzinárodného poriadku. Slovenská diplomacia v tejto misii obstála, no zápas o podobu medzinárodného usporiadania sme ešte nevyhrali – bude skúškou pre našu zahraničnú a európsku politiku aj v roku 2023.

Veľkú časť uplynulého náročného roka viedol slovenskú diplomáciu môj predchodca, Ivan Korčok. Po svojom nástupe do ministerského kresla som sa mu poďakoval za výbornú prácu a potvrdil som kontinuitu našej politiky v odbornej i hodnotovej oblasti.

Bilancujúc uplynulý rok, sa mi natíska otázka, aké poučenia nám priniesol.

Prvé a najdôležitejšie: zlu sa treba postaviť. Nesmierne

utrpenie Ukrajincov je sprevádzané ich neobyčajným hrdinstvom a odhodlaním brániť svoju slobodu, územnú celistvosť a víziu európskej demokratickej Ukrajiny aj za najvyššiu cenu. Ohromný príklad odvahy pre celú Európu! Nech to vyznie akokoľvek pateticky, Ukrajinci v tejto chvíli bojujú aj za našu slobodu a je našou morálnou povinnosťou pomáhať im.

Druhým poučením je sila solidarity. Pomoc Ukrajine zo strany demokratického spoločenstva jej zásadne pomohla pri obrane vlasti zoči-voči (aspoň na papieri) omnoho silnejšiemu nepriateľovi. Slovensko bolo medzi tými krajinami, ktoré urýchlene a v zásadnom objeme dodali dôležitý vojenský materiál a humanitárnu pomoc. Dovolím si povedať, že slovenská pomoc bola inšpiráciou aj pre omnoho väčšie či bohatšie štáty.

Tretím poučením je pre mňa potreba zachovať si súcit a empatiu. Hoci niektorým chýba, mnohí na Slovensku silu ľudskosti preukázali. Ruská vojna priniesla do ukrajinských miest a dedín nevýslovne utrpenie, zničila ľudské životy, rozdelila rodiny. Milióny ľudí vyhnať z domovov a uvrhla do krajnej núdze. Práve v takejto vyhrotenej situácii sa ukázalo, akú cenu má súcit s utrpením blížnych. Dobromyseľná a spontánna pomoc väčšiny Slovákov, cirkví a občianskej spoločnosti ukrajinským utečencom, osobitne matkám a deťom, ma naplňuje hrdosťou a nádejou.

Štvrté poučenie sa opiera o diplomatickú skúsenosť: naše (európske, aliančné) stratégie musia vychádzať z objektívneho hodnotenia reality, nie zo želaného stavu vecí. Zanedbanie varovných signálov z Ruska znížilo našu pripravenosť účinne a včas reagovať. Platí

to tak o vojenských spôsobilostiach, ako aj o hybridných hrozbách vrátane zneužitia energetických surovín ako zbrane. Som rád, že slovenská zahraničná služba v priebehu minulého roka aktívne prispela k zásadnej aktualizácii bezpečnostných konceptov Severoatlantickej aliancie i Európskej únie.

Piatym poučením je, že napriek hodnotovému zmätku v politike a silnému tlaku dezinformácií a hybridných útokov nemôžeme rezignovať na ochranu ľudských práv ako integrálnu súčasť našej zahraničnej politiky. Nerešpektovanie ľudských práv je jednou z hlavných príčin konfliktov a sociálnych nepokojov. Hodnotová politika a ľudské práva, ktoré tak dráždia pánov Kremľa, musia zostať v centre našej pozornosti. Len na tomto základe možno stavať slobodné a demokratické spoločnosti a budovať efektívny multilateralizmus, ktorý je predpokladom riešenia globálnych problémov.

Po šieste, poučením je miera globálneho prepojenia, potenciálu nešťastia v jednej časti sveta ovplyvniť ľudí vzdialených tisíce kilometrov. V dôsledku ruskej vojny na Ukrajine trpí pod hrozbou potravinovej a surovínovej neistoty obyvateľstvo v najchudobnejších kútoch sveta. Vojnou umocnený globálny rast inflácie, energetická kríza, hospodársky pokles a nárast sociálneho napätia sa týka ľudí všade na svete.

Siedme poučenie: Slovenská stratégia integrácie v EÚ a NATO sa potvrdila ako správna. Môžeme sa spoľahnúť na spojencov ochotných brániť naše územie a obyvateľstvo, čoho ukážkou je vznik bojovej skupiny NATO na Slovensku. Pevné ukotvenie našej krajiny v euroatlantických štruktúrach je najlepšou bezpečnostnou poistkou v pohnutom svete.

Vážení priatelia,

som si vedomý, že poučenia z minuloročného diania samy osebe nie sú garanciou úspechu. Je úlohou našej zahraničnej služby a politickej reprezentácie štátu, aby ich vzali do úvahy pri tvorbe rozhodnutí v nasledujúcom období. Verím, že slovenská diplomacia má kapacity na zvládnutie výziev súčasného sveta a bude sa môcť pri naplňaní tejto misie oprieť o podporu najvyšších ústavných činiteľov.

Pre Slovensko je dôležité, že po uplynulých ťažkých 12 mesiacoch ho jeho spojenci a partneri považujú za spoľahlivého partnera s jasnou a čitateľnou zahraničnou politikou, opierajúcou sa o hodnoty slobody, solidarity, práva a demokracie. Je v našom životnom záujme, aby tomu tak bolo aj v týchto zlomových momentoch naďalej. Ja osobne i rezort zahraničných vecí a európskych záležitostí sme pre to pripravení urobiť maximum.

Rastislav Káčer
minister zahraničných vecí
a európskych záležitostí

ROZHOVOR SO ŠTÁTNOU TAJOMNÍČKOU INGRID BROCKOVOU

Ako slovenskú zahraničnú politiku v uplynulom roku ovplyvňovala ruská agresia proti Ukrajine?

Zásadným spôsobom, je to **najväčšia výzva z pohľadu globálnej bezpečnosti a stability**. Ide o budúcnosť systému medzinárodných vzťahov založených na **dodržiavaní medzinárodného práva**. Ukrajina bojuje o svoju budúcnosť a prežitie. **Slovensko** jej od začiatku vojny **pomáha vo všetkých smeroch a v maximálnej miere bude poskytovať Ukrajine politickú, vojenskú, hospodársku, humanitárnu podporu a pomoc** tak dlho, ako to bude potrebné.

Slovensko aktívne podporovalo schválenie dôležitých **rezolúcií vo Valnom zhromaždení OSN a v Rade OSN pre ľudské práva**, ako aj rozhodnutí na pôde iných medzinárodných organizácií, ktoré sa týkali podpory Ukrajiny.

Slovensko bolo silným advokátom Ukrajiny pri udelení statusu kandidátskej krajiny EÚ. Ukrajina predstavila už v júli v Lugane na **konferencii**, na ktorej som sa zúčastnila, **plán obnovy**. Jeho podstatnú časť predstavujú aj vnútorné reformy. Kandidátsky status pomôže ich realizácii a približovaniu sa Ukrajiny k EÚ.

Spolu s našimi partnermi v EÚ sme prijali rozsiahle sankcie proti Rusku, podporili sme zriadenie Misie vojenskej pomoci na podporu Ukrajiny. **Slovensko je jedným z dlhoročných poskytovateľov humanitárnej pomoci Ukrajine, do konca roku 2022 poskytlo pomoc pod hlavičkou SlovakAid za vyše 8 miliónov eur**.

Dobré meno Slovenska v zahraničí sa jednoznačne upevnilo. Vo všetkých mojich rozhovoroch

s predstaviteľmi medzinárodných organizácií, či už na pôde ministerstva v Bratislave, alebo počas **mojich návštev v New Yorku a Ženeve**, dominovala téma Ukrajiny a silno rezonovalo ocenenie za náš postoj a konkrétnu pomoc Ukrajine.

Bol minulý rok úspešný pre slovenskú diplomáciu v medzinárodných organizáciách?

Bol špecifický, rámcovalo ho naše angažovanie sa za Ukrajinu. Vďaka intenzívnej kampani a podporným aktivitám MZVEZ SR sme dosiahli **zvolenie SR do viacerých dôležitých orgánov a pozícií v systéme OSN** – do Hospodárskej a sociálnej rady OSN, do Výkonnej rady Rozvojového programu OSN, do Populačného fondu OSN a Úradu OSN pre projektové služby, do Výkonnej rady Svetovej zdravotníckej organizácie, či do Medzivládneho výboru na ochranu nehmotného kultúrneho dedičstva UNESCO.

Aktívne sme sa zúčastnili na konferencii Zmluvných strán dohody OSN o zmene klímy **COP27** v egyptskom Šarm aš-Šajchu, **pridali sme sa ku Globálnemu metánovému záväzku a k Aliancii odolnosti proti suchu**.

Na tomto mieste chcem spomenúť aj našu verejnú diplomáciu. Usporiadali sme **2. ročník série podujatí Slovensko v OSN**, ktorý sme zamerali na mladých ľudí, študentov a širšiu verejnosť. Potvrdil sa zmysel verejne komunikovať témy ako aktívny postoj, solidarita, humanitárna a rozvojová spolupráca, ktoré kultivujú verejný priestor na Slovensku.

Akým témam sa rezort diplomacie venoval v oblasti rozvojovej spolupráce?

Ide o široké a pestré množstvo tém a projektov, o ktorých píše aj táto výročná správa. Obmedzím sa len na niektoré z nich. V marci 2022 sa uskutočnilo **v poradí tretie priebežné, úspešné hodnotenie slovenského systému rozvojovej spolupráce zo strany OECD**.

V snahe zvýšiť adresnosť rozvojovej spolupráce agentúra SAMRS vyhlásila aj výzvu **na podporu strategického partnerstva s Keňou**. Ide o aktivity týkajúce sa viacerých sektorových tém, ako je **digitalizácia základných a stredných škôl a digitálna zručnosť učiteľov a pedagogických zamestnancov s celkovou dotáciou 1 mil. eur** na päť rokov.

Dotáciami vo výške 353 tisíc eur sme v Moldavsku podporili tri projekty slovenských mimovládnych rozvojových organizácií v oblasti **životného prostredia, lesného hospodárstva a digitálneho vzdelávania**. Veľkým úspechom SAMRS v Moldavsku je **realizácia prvého, dvojročného projektu delegovanej spolupráce s rozpočtom 1 mil. eur zo zdrojov Európskej únie**. V Gruzínsku sme podporili **štyri projekty** zamerané na **environmentálne udržateľné hospodárstvo a rozvoj zamestnanosti na miestnej úrovni spolu za 539 tisíc eur**.

Prostredníctvom programu **nových podnikateľských partnerstiev** agentúra SAMRS podporila projekty v **Brazílii, Keni, Nigérii a Srbsku**.

Jednou z priorít je presadzovanie ekonomických záujmov Slovenska v zahraničí. Darilo sa vám to v uplynulom roku?

Napriek enormne sa zhoršenému medzinárodnému podnikateľskému prostrediu sa nám to darilo. Ruská agresia voči Ukrajine zmenila situáciu v oblasti európskej energetickej bezpečnosti. Rezort diplomacie prispel k **rozhodným krokom na elimináciu závislosti od ruských energonosičov. V plynárenstve** prostredníctvom terminálov v Stredozemnom a Jadranskom mori, aj odbermi z oblasti Severného mora. Dnes ruský plyn tvorí len cca 1/3 objemu nášho dovozu. V oblasti **ropy** rafinéria Slovnaft, a. s., podnikla kroky na diverzifikáciu svojho výrobného mixu. Predstavitelia MZVEZ SR, naši veľvyslanci a veľvyslankyne v zahraničí boli súčasťou týchto procesov.

V spolupráci s MH SR sme pripravili a vláda SR schválila **Koncepciu vonkajších ekonomických vzťahov a ekonomickej diplomacie na obdobie 2022 – 2030**. Koncepcia ustanovila **Radu vlády SR pre konkurencieschopnosť a produktivitu** s cieľom prepájať štátnych a neštátnych aktérov a spolupracovať na strategických rozhodnutiach potrebných na zvýšenie

produktivity ekonomiky. Náš rezort vedie jej **Pracovnú skupinu pre ekonomickú diplomáciu a jednotnú prezentáciu SR v zahraničí**.

Posilnili sme našu koordinačnú úlohu v oblasti vonkajších ekonomických vzťahov aj prostredníctvom neformálnej medzirezortnej platformy **Tím Slovensko**. Praktickým výsledkom zintenzívnenia medzirezortnej spolupráce bolo podpísanie **Dohody o spolupráci v oblasti podpory a propagácie cestovného ruchu s MDV SR a agentúrou Slovakia Travel**.

Rada konštatujem **relevanciu a funkčnosť všetkých nových formátov ekonomickej diplomacie**, ktoré sme spustili na začiatku nášho mandátu – **Exportného fóra**, podujatia **Z regiónov do sveta i Inovačných dní** pre zahraničné diplomatické misie v SR. Podrobnejšie o nich píšeme v tejto správe. Sama som sa presvedčila počas svojich ciest v zahraničí, aké obrovské úsilie vynakladajú naše veľvyslankyne, veľvyslanci, ekonomickí diplomati na podporu slovenských podnikateľov v zahraničí a organizáciu **podnikateľských misií**.

Ministerstvo dlhodobo podporuje líniu presadzovania ľudských práv vo svete a hodnotovú zahraničnú politiku. Bolo tomu tak aj minulý rok?

Najjasnejšiu odpoveď na túto otázku dáva **náš postoj k ruskej agresii a naša pomoc Ukrajine**. Okrem toho, na pôde OSN sme sa pripojili k iniciatívam na podporu ľudských práv vo svete, vrátane situácie v Rusku, v Bielorusku, v Iráne a Číne/provincii Sincťang. Slovensko bolo lídrom spoločného vyhlásenia v Rade OSN pre ľudské práva k boju proti antisemitizmu.

Máme naďalej ambíciu profilovať sa v téme **slobody médií a ochrany novinárov** na pôde EÚ a aj vo vzťahu k tretím krajinám. Slovensko sa stalo členom **Freedom Online Coalition**.

V januári 2022 prišlo Slovensko a ďalších sedem členských štátov EÚ s formálnym návrhom zintenzívniť **angažovanosť EÚ v boji proti korupcii**, a aj týmto krokom posilniť ochranu demokracie a princípů právneho štátu.

K presadzovaniu hodnotovej politiky v zahraničí neoddeliteľne patria aj realizované kroky u nás doma, na ministerstve. Ináč nebudeme uveriteľní. Osobne ma veľmi teší, že sme v tomto roku potvrdili tradíciu viacerých formátov a aktivít Žien v diplomacii, ako aj viacerých podujatí na posilňovanie rodovej rovnosti, diverzity a inklúzie. Pre kultiváciu korporátnej kultúry nášho rezortu, vzájomného rešpektu, partnerstva a spolupráce to považujem za mimoriadne dôležité.

AUTORSKÝ TEXT ŠTÁTNEHO TAJOMNÍKA ANDREJA STANČÍKA

Rok 2022 – rok kríz, ale aj silnej jednoty

Rok 2022 bol pre Slovensko, ako aj pre celú Európu, rokom kríz, vojny, ale aj rokom jednoty, odvahy a súdržnosti. Ako spolok demokratických štátov sme ukázali, že napriek zásadným výzvam vieme problémom nielen čeliť, ale aj ich spoločne riešiť. Naša krajina zohrala v hľadaní európskej jednoty a riešení konštruktívnu rolu. Ukázali sme, že dokážeme byť jasní a zodpovedný partner, ktorý k výzvam pristupuje čelom s vlastnými návrhmi. Kľúčovú rolu zohrala naša diplomacia, ktorá svojou profesionalitou robí Slovensku dobré meno vo svete.

Udalosti roku 2022 boli prekryté barbarskou vojnou proti nášmu východnému susedovi. Pod náporom invázie, ničenia energetickej a civilnej infraštruktúry Ukrajiny sa pomoc od štátov EÚ ukázala ako rozhodujúca.

Napriek očakávaniam Vladimira Putina sa EÚ ihneď zmobilizovala a v otázke sankcií voči Rusku ukázala nebývalú jednotu a súdržnosť. Únia takmer okamžite Ukrajine poskytla finančnú pomoc na chod štátu a obnovu kritickej infraštruktúry. Podporila ju smerom k európskej integrácii. Poskytla jej makrofinančnú pomoc vo výške 7 miliárd eur vo forme výhodných úverov a dohodla sa na ďalšej pomoci v roku 2023 vo výške 17 miliárd eur.

Agresívna vojna so sebou nesie množstvo negatívnych následkov na celý okolitý svet, najmä na energetiku. Musíme posilniť svoju energetickú bezpečnosť a zbaviť sa závislosti od Ruska, ktoré používa energetiku ako svoju geopolitickú zbraň. EÚ znížila dodávky potrubného plynu z Ruska z 41 % na 9 %. Plán RePowerEU priniesol finančné nástroje na podporu energetickej diverzifikácie a zelenej tranzície.

Pre Slovensko, ktoré bolo do roku 2022 prakticky plne závislé od ruských dodávok plynu a ropy, je táto výzva o to dôležitejšia. Cieľom je zvýšiť našu nezávislosť a efektívne minúť dodatočné finančné prostriedky z RePower EU na posilnenie vlastnej energetickej bezpečnosti.

Problém predstavovali aj ceny energií na trhoch. Pre Slovensko bolo hlavnou prioritou nájsť dohodu na cenovom strope pre plyn, čo sa aj podarilo a posilnila sa tak bezpečnosť dodávok. Z dlhodobého hľadiska je prioritou reforma trhu s elektrinou a oddelenie cenotvorby plynu a elektriny.

Konferencia o budúcnosti Európy

Na Deň Európy 9. mája sa zavŕšil projekt Konferencie o budúcnosti Európy – dialógu s občanmi o budúcom fungovaní Únie. Som rád, že názory mladých ľudí, ktorí majú záujem na zefektívnení a zmodernizovaní Únie, dostali priestor. Teraz musíme my posunúť implementáciu ich odporúčaní dopredu.

Vojna ukázala, že občania chcú asertívnejšiu Úniu, ktorá posilňuje svoje globálne pozície a stojí za svojimi hodnotami. Chcú autonómnu a flexibilnú Úniu, čo si vyžaduje účinné rozhodovacie procesy. Čaká nás teda diskusia o prechode z hlasovania konsenzom na hlasovanie kvalifikovanou väčšinou. Pre Slovensko ide o veľmi dôležitú tému, a preto sme iniciovali diskusiu naprieč rezortmi, aby sme jasne definovali svoje možnosti.

Som presvedčený, že najskôr musíme zapracovať odporúčania občanov, ktoré sa dajú aplikovať na základe

existujúcich zmlúv. Ich otváranie by v súčasnosti potrebovalo širokú zhodu medzi členskými štátmi a európskymi inštitúciami, ktorá by celý proces mohla zablokovat.

Rozširovanie Európskej únie

Slovensko je silným podporovateľom integrácie EÚ, a preto vítame vývoj v roku 2022. Ukrajina, Moldavsko aj Bosna a Hercegovina získali štatút kandidátskych krajín EÚ. Gruzínsku bola ponúknutá perspektíva členstva v EÚ. Pre občanov Ukrajiny je to jasný signál ich európskej perspektívy a politická a morálna podpora v ich neľahkom boji. Slovensko zároveň prináša iniciatívy, ktoré Ukrajine s integráciou pomôžu v neľahkých podmienkach.

So Severným Macedónskom a Albánskom sa podarilo uskutočniť prvé medzivládne konferencie o pristúpení, ktoré sú dôležitým míľnikom integračného procesu. Veríme, že sa podarí zachovať tento progres a ešte viac sa posilní dynamika aj v ostatných krajinách západného Balkánu.

Ochrana novinárov a Rule of Law

Jednou z najvyšších hodnôt EÚ je rešpektovanie princípov právneho štátu, to je základom napredovania a prosperity našej spoločnosti. Slovensko si ctí základné hodnoty Únie. Nesmú však byť prázdny slovami na papieri. Musíme ich rázne dodržiavať a implementovať bez akýchkoľvek výnimiek.

Prvýkrát bol nástroj na ochranu spoločného rozpočtu EÚ použitý v prípade Maďarska. Považujeme za dôležité, aby tieto nástroje boli naďalej využívané iba v prípadoch, keď dialóg ani konštruktívna diskusia nevedú k výsledkom.

V oblasti nezávislosti médií sa Slovensko aj na základe vlastnej tragickej skúsenosti z vraždy novinára Jána Kuciaka aktívne zasadzuje za vyššiu ochranu novinárov v rámci EÚ. Len skutočne nezávislé médiá sú garantom právneho a demokratického štátu. Vďaka nášmu spoločnému úsiliu s francúzskym predsedníctvom sme dosiahli hmatateľné výsledky. Európska komisia predstavila návrh Európskeho nariadenia o slobode médií, ktoré prinesie nový súbor pravidiel na ochranu ich plurality a nezávislosti. Má obsahovať záruky proti politickému zasahovaniu do rozhodnutí redakcií a proti sledovaniu novinárov.

Spolupráca s Francúzskom a Nemeckom

S Francúzskom nás spája hodnotová blízkosť a spolupráca na viacerých európskych témach, vyzdvihneme najmä jadrovú energiu. Dnes stojíme pred podpisom novej vzájomnej dohody na roky 2023 – 2027 o strategickom partnerstve.

Naša hospodárska spolupráca sa posúva z „tradičných“ odvetví, ako automobilový priemysel, na nové oblasti ako vodík, digitalizácia, inteligentné mestá či cestovný ruch. Na Slovensku pôsobí skoro 400 francúzskych firiem a my sa usilujeme o ďalšie prehlbovanie ekonomickej spolupráce.

Nemecko je pre Slovensko silným strategickým a hospodárskym partnerom. Okrem spoločných hodnôt a geografickej blízkosti nás spája aj posilňovanie bezpečnosti nášho kontinentu. Vážime si pomoc Nemecka v podobe poskytnutia systému Patriot na ochranu nášho vzdušného priestoru. Vníname to ako jasnú jednotu a súdržnosť v rámci NATO.

Ruská vojna proti Ukrajine ukazuje nutnosť bezpečnostnej spolupráce v rámci EÚ a budovania silnej, jednotnej a solidárnej Únie. S Nemeckom sme spoločne vstúpili na túto cestu pri podpise Prehlásenia o dialógu medzi SR a Nemeckom. Táto deklarácia je základom pre prípravu Akčného plánu rozvoja spolupráce medzi partnerskými rezortami.

Zhrnutie

Rok 2022 bol rokom kríz a ponaučení. Napriek počiatočným obavám sa ukázalo, že jednotu a akcieschopnosť EÚ sa nám podarilo nielen udržať, ale aj posilniť. Úspešne čelíme bezprecedentným výzvam, ktoré sa objavili za našimi východnými hranicami, riešime energetickú krízu, podporujeme integračný proces a pracujeme na požiadavkách občanov EÚ. Zároveň nezabúdame na problémy súvisiace s klimatickými zmenami. EÚ ukázala skeptikom, že má na to byť globálnym hráčom.

Slovenská republika zostáva konštruktívnym, zodpovedným a jasne čitateľným partnerom. Práve kredibilita slovenskej diplomacie a jej sila v zahraničnej a európskej politike nám pomohli úspešne komunikovať svoje pozície v strategicky dôležitých témach a za to kolegom nesmierne ďakujem.

10 HLAVNÝCH VÝSLEDKOV SLOVENSKEJ ZAHRANIČNEJ POLITIKY V ROKU 2022

1. Slovensko od prvých chvíľ ruského vojenského útoku proti Ukrajine poskytovalo napadnutému susedovi svoju zásadnú diplomatickú podporu a politickú, vojenskú, ekonomickú i humanitárnu pomoc. Zaradilo sa medzi najaktívnejších podporovateľov Ukrajiny.
2. Národná rada SR začiatkom februára 2022 schválila Dohodu o obrannej spolupráci medzi SR a USA (DCA), ktorá bola 3. 2. 2022 podpísaná vo Washingtone. Dohoda vytvorila právne podmienky pre efektívnu obrannú spoluprácu oboch krajín.
3. V priebehu roka 2022 došlo k zásadnému posilneniu bezpečnosti a obrany Slovenska na východnom krídle NATO vrátane rozmiestnenia mnohonárodnej bojovej skupiny Aliancie s jej účinnými systémami protivzdušnej obrany na území Slovenskej republiky.
4. Európska komisia schválila kľúčové programové dokumenty Slovenskej republiky pre čerpanie eurofondov v období 2021 – 2027: Partnerskú dohodu, ako aj súvisiaci Program Slovensko. Z nových eurofondov SR bude môcť čerpať 12,6 mld. eur.
5. Slovensko úspešne pokračovalo v napĺňaní úloh Plánu obnovy. V roku 2022 podalo dve žiadosti o platbu v súhrnnej výške 1,073 mld. eur. V uplynulom roku SR prijatím niekoľkých kľúčových reforiem splnila dôležité míľniky, ktoré sú základom pre zlepšenie života všetkých občanov.

V slovenských mestách sa zhromaždili stovky ľudí, aby od prvých chvíľ vyjadrili podporu Ukrajine, 24. februára 2022, Bratislava.

6. Svoje predsedníctvo vo Vyšehradskej štvorke i v Slavkovskom formáte Slovensko využilo na presadzovanie konkrétnej spolupráce a aktívnej proeurópskej susedskej politiky.
7. Slovensko bolo aktívnou súčasťou európskeho i globálneho úsilia na zmiernenie klimatických zmien. Prezidentka Zuzana Čaputová viedla delegáciu SR na 27. konferencii zmluvných strán Rámcového dohovoru OSN o zmene klímy (COP-27) a klimatického samitu v egyptskom Šarm aš-Šajchu.
8. Slovenská republika bola zvolená za člena Hospodárskej a sociálnej rady OSN (ECOSOC) na obdobie rokov 2023 – 2025.
9. Slovensko konzulárne, diplomaticky i humanitárne zvládlo krízový manažment v dôsledku mohutnej migračnej vlny z Ukrajiny po ruskej agresii. Bolo nápomocné aj pri repatriácii tisícok cudzincov do krajín ich pôvodu cez územie SR.
10. Hlas slovenskej diplomacie bolo počuť na všetkých medzinárodných fórach dôležitých pre ochranu hodnôt právneho štátu, demokracie, ľudských práv i slobody médií.

10 HLAVNÝCH PROJEKTOV MZVEZ SR V ROKU 2022

1. Letná škola diplomacie Štefana Osuského.
2. Tematický týždeň *Slovensko v OSN*.
3. Medzinárodná konferencia k ľudským právam a demokracii doma a vo svete organizovaná s občianskou platformou Human Forum.
4. Samostatné projekty ekonomickej diplomacie: Exportné fórum, Inovačné dni, Exportný dom, Z regiónov do sveta.
5. Expo Dubaj 2022 – MZVEZ SR ako gestor týždňa Globálne ciele udržateľnosti (Global Goals Week) v Slovenskom pavilóne.
6. Reprezentatívne predstavenie slovenského hudobného umenia v troch prioritných krajinách – USA, Nórsku a Španielsku a polyžánrové Týždne Slovenska v USA, Bulharsku a Turecku.
7. Tematický týždeň *Ženy v diplomacii*.
8. Analytické dni Svetoslava Bombíka s medzinárodnou účasťou k témam Ukrajina a Vyšehradská spolupráca.
9. Vypracovanie prvej správy o strategickom výhľade zahraničnej a európskej politiky SR a etablovanie metodiky strategického výhľadu v rezorte.
10. Skvalitnenie komunikácie s verejnosťou spustením nového webového sídla rezortu a spolupráca s mimovládny sektorom na príprave významných podujatí pre bezpečnostnú a politologickú komunitu (GLOBSEC Bratislava Forum, Tatra Summit 2022, Hodnotiaca konferencia zahraničnej a európskej politiky SR – SFPA).

Účastníci Letnej školy diplomacie Štefana Osuského absolvovali množstvo odborných prednášok s osobnosťami slovenskej zahraničnej služby, verejného a politického života, ako aj workshopy a praktické aktivity, ktoré im pomôžu na ich profesionálnej ceste, 1. júla 2022, Bratislava.

Zámerom projektu Z regiónov do sveta je za účasti predstaviteľov ekonomickej diplomacie a ústredných orgánov štátnej správy, samosprávy, verejného sektora a podnikateľskej obce predstaviť novú ponuku podpory a spolupráce so zahraničím, 5. – 6. decembra 2022, Košice.

Konferenciou Ženy v diplomacii sa rezort diplomacie jasne hlási k aktívnejšej podpore inklúzie a diversity v prostredí zahraničnej politiky, 9. novembra 2022, Bratislava.

Rok 2022 vo fotkách

30

30 ROKOV DIPLOMATICKEJ MISIE SLOVENSKA VO SVETE — 30 ROKOV SLUŽBY VLASTI

Je fascinujúce sledovať diplomatický príbeh samostatného Slovenska – príbeh krajiny, ktorá sa zo zahraničnopolitického ústrania dostala do centra hlavných integračných zoskupení, ktoré dnes reprezentujú demokratickú Európu a euroatlantický priestor. Je to príbeh kombinácie veľkého domáceho úsilia, regionálnej spolupráce i pomoci členov euroatlantickej komunity. Je to aj príbeh stoviek pracovníkov zahraničnej služby, ktorí oddane a obetavo slúžili svojej krajine a jej občanom v zahraničí v časoch viac i menej dobrých. Ich výsledky vzbudzujú rešpekt.

V skutočnosti sa príbeh modernej slovenskej diplomacie nezačal dňom nadobudnutia samostatnosti Slovenska 1. januára 1993, ale už 3 roky predtým, vznikom Ministerstva medzinárodných vzťahov Slovenskej republiky – ešte ako súčasť federálnej Českej a Slovenskej Federatívnej republiky. Bez aktivít slovenskej diplomacie v rokoch 1990

až 1992 by ani proces pokojného rozdelenia federácie a medzinárodnoprávne uznanie mladej Slovenskej republiky neprebehli tak hladko. Vtedy boli prvýkrát nastavené aj hlavné azimuty slovenskej zahraničnej politiky. Táto etapa je spojená s menami ministrov Milana Kňažka a Pavla Demeša, ktorí sa obklopili mladými nadšencami i odborníkmi z rôznych oblastí kultúrneho, akademického i hospodárskeho života – viacerí z nich absolvovali Inštitút medzinárodných vzťahov docenta K. Rybárika pri Právnickej fakulte UK v Bratislave. Väčšina z nich sa stala oporou Ministerstva zahraničných vecí SR, ktoré vzniklo spolu so samostatným Slovenskom a mnohí sú jeho piliermi dodnes.

Otváranie sa svetu nebolo jednoduché. Pavol Demeš už vtedy prezieravo upozornil na hlavné úskalie pre slovenskú diplomaciu: „V každom prípade nám musí ísť o to, aby Slovensko bolo krajinou stabilnej demokracie a ekonomickej prosperity. Keď uvažujeme o slovenských záujmoch a problémoch ich realizácie, musíme napokon konštatovať, že hlavná časť odpovede sa nachádza u nás doma. Zápas o súdržnosť, vitalitu, schopnosť medzinárodnej súťaže buď vybojujeme, alebo stratíme tu na Slovensku a nikde inde.“ Tento odkaz sprevádza slovenskú diplomaciu s nemenšou intenzitou až po dnešné dni.

Zložitý svet a Slovensko najbezpečnejšie vo svojej histórii

Geopolitické ukotvenie Slovenska na medzinárodnej scéne a osobitne v európskych a euroatlantických integračných štruktúrach bolo životným záujmom krajiny a najdôležitejšou historickou misiou slovenskej diplomacie v uplynulých 30 rokoch. Aktuálny geopolitický

Neformálne zasadnutie ministrov zahraničných vecí členských štátov EÚ, tzv. Gymnich, počas predsedníctva SR v Rade EÚ, 2. a 3. septembra 2016, Bratislava.

vývoj na východ od nás i v globálnom rozmere nás v tom jednoznačne utvrdzuje. Členstvo Slovenskej republiky v Organizácii spojených národov (OSN), v Organizácii pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe (OBSE) či v Rade Európy (RE) bolo nevyhnutným, no len základným predpokladom pre rovnoprávne a plnoprávne postavenie krajiny ako súčasti medzinárodného spoločenstva a subjektu medzinárodného práva. Nehovorilo však dostatočne zreteľne o jej geostrategickom a hodnotovom nastavení.

Krajina po počiatočných nejasnostiach so zahraničnopolitickou orientáciou úspešne vyšla z tieňa pochybností o svojom civilizačnom smerovaní. K zásluhám slovenskej diplomacie treba pripísať, že aj v náročných 90. rokoch chránila nádej na reálnu integráciu do EÚ a NATO. Po dobehnutí zaostávania za svojimi stredoeurópskymi partnermi sa Slovensko v roku 2004 stalo integračnou súčasťou politického Západu. Do Európskej únie i do Severoatlantickej aliancie sme vstúpili dobrovoľne, nie pod tlakom veľmocí, čo dáva

Návšteva úradujúceho predsedu OBSE a ministra zahraničných vecí a európskych záležitostí SR Miroslava Lajčáka na Ukrajine, 16. januára 2019, Severodonech.

týmto väzbám vyššiu kvalitu. Táto etapa presmerovania Slovenska po ťažkých rokoch vnútropolitického marazmu na euroatlantickú dráhu je vo veľkej miere spojená s osobnosťou ministra zahraničných vecí Eduarda Kukana a s vtedajšou generáciou diplomatov.

Vstupom do Severoatlantickej aliancie a do Európskej únie v roku 2004 sa prínos slovenskej diplomacie do budovania regionálnej i európskej bezpečnosti znásobil a jej zahraničnopolitický výtlak sa citeľne zvýšil. Prirodzenou prioritou pre rozvoj dvojstranných vzťahov Slovenska sa stali spojenecké krajiny z Aliancie a Únie, s ktorými nás spájajú prieniky priorít, hodnôt a záujmov v Európe a vo svete.

Slovenská diplomacia dnes sedí pri väčšine hlavných rokovacích stolov medzinárodných inštitúcií, za ktorými sa rozhoduje o globálnych či regionálnych otázkach. Boli sme členmi a istý čas sme predsedali v Bezpečnostnej rade OSN (2006 – 2007), v Hospodárskej a sociálnej rade OSN (2010 – 2012) i vo výboroch Valného zhromaždenia OSN, boli sme členmi Rady OSN pre ľudské práva (2008 – 2011, 2018 – 2020). Slovenský minister zahraničných vecí Miroslav Lajčák predsedal 72. zasadnutiu Valného zhromaždenia OSN (2017 – 2018). Minister Lajčák sa úspešne zhostil aj úlohy úradujúceho predsedu OBSE počas slovenského predsedníctva v OBSE (2019), ktorého mottom bola prevencia nových a neeskalovanie existujúcich konfliktov. Nadviazal tak na pôsobenie slovenského diplomata Jána Kubiša na poste generálneho tajomníka OBSE v rokoch 1999 – 2005.

Diplomacia SR i slovenskí vojaci napomáhali utlmovaniu ohnisk napätia na viacerých miestach sveta. Na Cypre slovenské veľvyslanectvo dlhodobo pôsobí ako poskytovateľ dobrých služieb pre bikomunitný dialóg

Zástupcovia členských štátov Organizácie Spojených národov zvolili 31. mája 2017 v New Yorku za predsedu 72. zasadnutia Valného zhromaždenia OSN ministra zahraničných vecí a európskych záležitostí Miroslava Lajčáka. (Foto: UN Photo/Manuel Elías)

V hlavnom štábe sektoru 4 vo Famaguste, v kempu Generála Štefánika sa 8. marca 2018 uskutočnilo slávnostné odovzdanie medailí 76 vojakom slúžiacim v 210-člennom kontingente mierovej misie UNFICYP, vedenom Slovenskou republikou.

Samit Severoatlantickej aliancie, kde sa rozhodlo o pozvaní Fínska a Švédska do NATO, 30. júna 2022, Madrid. (Foto: NATO)

gréckych a tureckých Cyperčanov. Slovenská jednotka v rámci vojenskej mierovej misie OSN na Cypre (UNFICYP) v r. 2018 prevzala velenie jedného celého sektora. Za ostatných 30 rokov Slováci pôsobia alebo pôsobili v mierových misiách OSN na Golanských výšinách, na Haiti, v bývalej Juhoslávii, Libérii, Ugande, Rwande, Iraku, Eritrei, Etiópii, Východnom Timore a v Sierre Leone. Slovensko malo svojich zástupcov aj v pozorovateľských misiách v Angole, Izraeli, Libanone, Egypte, Jordánsku a v Sýrii.

Zahraničná politika Slovenska sa dlhodobo opierala o štyri piliere – integráciu do Európskej únie, smerovanie do NATO, multilateralizmus a dobré vzťahy so susednými štátmi. V rámci susedských vzťahov a regionálnej spolupráce popri bilaterálnych vzťahoch dôležitú úlohu pre Slovensko zohrala Vyšehradská spolupráca (V4 – ČR, Maďarsko, Poľsko, SR). Neskôr na význame získal aj tzv. Slavkovský formát (SR, ČR, Rakúsko), avšak práve politická a vecná spolupráca s partnermi vo V4 prispela k úspešnej integrácii SR do EÚ a NATO.

Diplomatický príbeh Slovenska by nebol úplný bez zdôraznenia jeho balkánskeho a východného vektora, kde sme pre partnerov sme boli zaujímaví svojou čitateľnosťou, spoľahlivosťou i konzistentným pôsobením na medzinárodnej scéne. Na západnom Balkáne Slovensko využilo svoju transformačnú skúsenosť i silu diplomacie a výrazne prispelo a stále prispieva ku konsolidácii pomerov po vojnách v bývalej Juhoslávii, demokratizácii a približovaniu krajín regiónu do euroatlantických štruktúr. Zvýšený dôraz na vzťahy s krajinami východnej Európy, a osobitne s Ukrajinou, spočíval v rozvoji programu Východného partnerstva a najmä po zásadnom prehodnotení vzťahov s Ruskom.

Zvyšujúce sa medzinárodné renomé Slovenska prispelo k uskutočneniu mnohých významných

zahraničnopolitických návštev a podujatí na Slovensku. Niektoré z nich mali širší politický i mediálny ohlas: Slovensko oficiálne navštívili kráľovná Alžbeta II. a princ Filip (2008), pápež Ján Pavol II. (1990, 1995 a 2003), pápež František (2021), prezident ČĽR Chu Ťin-tchao (2009), prezidenti Francúzska François Hollande (2013) a Emmanuel Macron (2018), GT OSN Pan Ki-mun (2015). Nemecká kancelárka Angela Merkelová navštívila SR oficiálne 4x (2006, 2014, 2016, 2019). Slovensko bolo

Oficiálna štátna a pastoračná štvorďňová návšteva pápeža Františka ako duchovnej i svetskej autority v roku 2021 bola vyvrcholením vzájomných dvojstranných aktivít za ostatné roky, 19. septembra 2021, Bratislava. (Foto: Kancelária prezidenta SR)

hostiteľom samitu George Bush – Vladimir Putin (2005), 18. stredoeurópskeho samitu 19 prezidentov (2013), samitu hláv štátov a vlád počas SK PRES v Rade EÚ (2016) a ministerského samitu OBSE v Bratislave (2019).

K úspešnosti slovenskej diplomacie počas 30 rokov existencie samostatného Slovenska prispelo kontinuálne presadzovanie základných hodnôt, na ktorých je postavená každá vyspelá demokracia – slobody slova,

Francúzsky prezident François Hollande a nemecká kancelárka Angela Merkelová na spoločnej tlačovej konferencii po skončení summitu EÚ v Bratislave v rámci Slovenského predsedníctva Rady Európskej únie, 16. septembra 2016, Bratislava.

Prehliadka Univerzitnej knižnice v Bratislave generálnym tajomníkom OSN Pan Ki-Munom, počas oficiálnej návštevy SR, 19. októbra 2015, Bratislava.

právneho štátu, dodržiavania medzinárodného práva či rešpektovania základných ľudských práv. Slovensko sa ako člen Rady OSN pre ľudské práva, ako aj na pôde ďalších medzinárodných organizácií konzistentne zastávalo obhajoby ľudských práv a základných slobôd. V rámci Koalície za slobodu médií i ďalších medzinárodných platforiem sa zaviazalo podporovať slobodu médií doma i vo svete. Slobodu tlače, ochranu novinárov a princípy právneho štátu aktívne presadzuje na úrovni EÚ i v rámci aktivít Samitu za demokraciu. Napriek peripetiám slovenského vnútropolitického života slovenská zahraničná služba vždy presadzovala princípy slobody a demokracie, pretože tieto hodnoty predstavujú

nespochybniteľnú podmienku pre rozvoj našej krajiny a zvyšovanie prosperity našich občanov.

Osobitným prínosom pre slovenskú diplomáciu bola a ostáva spolupráca so slovenským verejným, súkromným i občianskym sektorom, so zahraničnopolitickou i bezpečnostnou komunitou. Verejné debaty, odborné spracovanie zahraničnopolitických tém i vecná spolupráca na konkrétnych projektoch doma i v zahraničí významne obohatili slovenskú diplomáciu o tento rozmer verejnej diplomacie. Analýzy a podujatia Slovenskej spoločnosti pre zahraničnú politiku a jej Výskumného centra či medzinárodného think tanku GLOBSEC alebo Inštitútu pre verejné otázky a mnohých iných pomáhajú formovať a ovplyvňovať zahraničnopolitické myslenie na Slovensku i pozitívne povedomie o krajine doma i v medzinárodnom prostredí.

Slovensko vo svojich dejinách nezažilo lepších, slobodnejších a bezpečnejších 30 rokov. Svoj významný podiel na nich má aj slovenská zahraničná služba. Od 2. svetovej vojny však mier vo svete, no predovšetkým v Európe, ešte nikdy nebol krehkejší, než je tomu v súčasnosti. V dôsledku ruskej vojenskej agresie proti Ukrajine sa v našom bezprostrednom susedstve vytvorila najväčšia bezpečnostná a civilizačná kríza Európy od roku 1989. Je aj výsledkom pôsobenia slovenskej diplomacie, že Slovensko aj v tejto dramatickej situácii môže byť súčasťou hľadania riešení a zároveň sa môže tešiť najsilnejším bezpečnostným garanciam vo svojej histórii – vďaka členstvu v NATO a našim aliančným spojencom.

Vystúpenie ukrajinského prezidenta Volodymyra Zelenského na bezpečnostnej konferencii Globsec 2022, 2. júna 2022, Bratislava.

Slovensko aktívnu a pevnou súčasťou EÚ

Prijatie Slovenska do Európskej únie 1. mája 2004 bolo jedným z najvýznamnejších historických počínov slovenskej politiky, diplomacie i občianskej spoločnosti. Bol to výsledok zložitého domáceho civilizačného zápasu o prozápadné a demokratické smerovanie krajiny. Slovenská diplomacia v tomto procese zohrala esenciálne pozitívnu a konštruktívnu úlohu.

Slávnostné otvorenie priestorov Európskeho orgánu práce, 9. novembra 2021, Bratislava. (Foto: ELA)

Členstvom v EÚ sa Slovensko prihlásilo k európskym hodnotám demokracie, spolupatričnosti, solidarity a hospodárskej prosperity. Silnejší hlas Slovenska v medzinárodných vzťahoch, sloboda cestovania i členstvo v Schengenskom priestore (2007), jednotný pracovný trh, jednoduchší prístup k najnovším poznatkom a informáciám, spoločná mena euro (2009), získanie sídla Európskeho orgánu práce (ELA) v Bratislave (2019), to všetko predstavuje len malý výpočet úspechov nášho vstupu do EÚ.

Nemali sme ilúzie, že vstupujeme do ideálneho spoločenstva, v ktorom sa automaticky vyriešia všetky naše problémy. Každý úspech i posun vpred v európskom projekte bol výsledkom húževnatej každodennej práce politikov, právnikov, ekonómov i diplomatov, s cieľom posilňovať jednotu únie, ktorá je aj dnes základným predpokladom jej úspešnosti vo svete.

Slovensko je dnes aktívnym a rešpektovaným hráčom na európskom poli. Naše predsedníctvo v Rade EÚ v 2. polovici r. 2016 definitívne potvrdilo, že krajina dokáže manažérsky i diplomaticky zvládnuť aj najnáročnejšie úlohy tejto organizácie. Napokon k výsledkom nášho

predsedníctva v Rade možno zaradiť o. i. aj zvládnutie bezprostredných dôsledkov šoku, ktorý pre úniu znamenalo referendum o brexite v júni 2016.

Byť súčasťou jednotnej Európy pre občanov Slovenska znamená lepšie zvládanie kríz a globálnych výziev, ktoré trápili Európu v dvoch prvých dekádach tohto storočia a viaceré pretrvávajú dodnes. Bez členstva v EÚ by sa Slovensko ťažšie vysporiadalo s finančno-ekonomickou krízou z r. 2008, ťažko by individuálne prekonávalo pandémiu COVID-19 a jej dôsledky, ako aj súčasnú energetickú krízu v dôsledku turbulencií na trhu spôsobených ruskou agresívnou politikou. Aj prostredníctvom členstva v EÚ má slovenská zahraničná služba možnosť lepšie nastaviť slovenské postoje i príspevky k odolávaniu klimatickým zmenám, migračnej či potravinovej kríze. Znamená to však aj nepoľaviť v domácom reformnom úsilí, ktoré jedine garantuje progres a návrat krajiny k znižovaniu hospodárskeho zaostávania za priemerom v EÚ.

Napriek nesporne úspešnému slovenskému príbehu v EÚ sa práca slovenskej diplomacie i politiky na mentálnom prerode slovenskej spoločnosti k autentickému zdieľanému európanstvu nekončí. Možno nás na tejto ceste čaká prejsť ešte jej väčší diel. Lebo nemalá časť spoločnosti si ešte nezvykla vnímať úniu ako „naše“ spoločenstvo, ktoré nám pomáha posilňovať našu domácu stabilitu a prosperitu. Preto je aj našim bytostným záujmom ďalšie posilňovanie EÚ.

Slovensko známejšie vo svete

Jednou z hlavných misií slovenskej zahraničnej služby uplynulých 30 rokov bolo urobiť Slovensko

Minister Miroslav Lajčák udelil v budove Národnej banky Slovenska čestný titul Veľvyslanec značky „Dobrý nápad Slovensko“ slovenskému športovcovi Petrovi Saganovi, 28. septembra 2016, Bratislava.

známejším vo svete a príťažlivejším pre partnerov. My sme nepochybovali, že Slovensko svojou históriou, vedou i kultúrou je prirodzenou súčasťou európskeho civilizačného priestoru. Úlohou diplomacie, a osobitne verejnej a kultúrnej diplomacie, však bolo priblížiť toto moderné Slovensko zahraničiu. Hlavným nástrojom tohto pôsobenia je sieť deviatich slovenských inštitútov v zahraničí, ale aj každé slovenské diplomatické zastúpenie vo svete.

Za 30 rokov samostatného Slovenska sa podarilo vo svete presadiť mnohým našim umelcom, vedcom, športovcom, iným úspešným osobnostiam aj kultúrnym ustanovizniám. Osobnosti ako Edita Gruberová, Ondrej Lenárd, Mária Bartuszová, športovci Peter Sagan, Petra Vlhová, Marek Hamšík, Slovenská filharmónia či súbor Lúčnica, expozície slovenského gotického umenia v parížskom múzeu Musée

de Cluny či v rímskom Kvirinálskom paláci alebo expozície slovenského dizajnu – toto a títo všetci a stovky ďalších sa stali výnimočnými „vyslancami“, našej krajiny vo svete a priamo či nepriamo pomáhali diplomacii prezentovať a reprezentovať Slovensko.

Nemožno nespomenúť stále sa rozširujúci počet slovenského hmotného a nehmotného kultúrneho dedičstva na svetovom zozname UNESCO. Spišský hrad, Banská Štiavnica, Vlkolínec, Bardejov, Levoča, karpatské drevené kostolíky, rímske tábory Gerulata a Kelemantia v Iži, ale aj jaskyne Slovenského krasu, Dobšinská ľadová jaskyňa, karpatské dubové pralesy, modrotlač, terchovská muzika, drotárstvo či sokoliarstvo – toto sú skvosty slovenského dedičstva so svetovou hodnotou. Bez aktívneho pôsobenia slovenskej diplomacie by bol tento zoznam podstatne chudobnejší.

Vystúpenie umeleckého súboru Lúčnica v sále Valného zhromaždenia OSN, 25. októbra 2017, New York. (Foto: UN Photo/Kim Haughton)

Pomáhame slovenskému hospodárstvu i krajinám, ktoré sú v núdzi

Slovenská ekonomická diplomacia bola po celých 30 rokov dôležitým pilierom slovenskej zahraničnej služby. Pri napĺňaní svojej ekonomickej misie sa opiera o úzku koordináciu s hospodárskymi rezortmi vlády. Od začiatku v zahraničí predstavovala Slovensko ako konkurencieschopnú ekonomiku s vysokým inovačným potenciálom a stabilným ekonomickým prostredím. Teda ako dobrú destináciu pre obchod a investície.

Jednou z prvých hlavných úloh slovenskej diplomacie bolo dostať Slovensko do Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD), ktorá predstavuje prestížny klub ekonomicky najrozvinutejších krajín sveta. Získanie členstva v decembri 2000 malo zásadný význam pre naplnenie slovenských integračných ambícií do EÚ, ale napomohlo tiež pri transformácii ekonomiky a priblížilo slovenské hospodárstvo k normám EÚ. SR spolupracuje s OECD pri riešení celej škály otázok – od hodnotenia rozvojovej spolupráce a politík pre udržateľný rozvoj cez tvorbu hĺbkového prehľadu energetického sektora až po rozvoj v oblasti vzdelávania a zručností. SR získala v r. 2019 predsedníctvo na ministerskej úrovni v Rade OECD.

V zhode so svojou prvou komplexnou značkou Good Idea Slovakia – Dobrý nápad Slovensko slovenská diplomacia pracuje na prezentovaní krajiny, z ktorej pochádzajú

inovatívne nápady, ktoré obstáli v celosvetovej konkurencii. Príbehy firiem ako ESET, MultiplexDX, Sli.do, Sygic či AirCar sú toho dobrým dôkazom.

Zahraničná služba sa snaží čo najviac pomáhať slovenským firmám preraziť vo svete a naopak, podporovať príchod zahraničných investícií na Slovensko. Využíva k tomu kreatívne formáty ako „Z regiónov do sveta“, „Inovačné dni“ či exportné fóra. Pomáha to rozvíjať obchodné vzťahy, ale aj propagovať slovenské inovácie a hájiť záujmy slovenskej ekonomiky v zahraničí.

Osobitne dôležitou kapitolou slovenskej ekonomickej diplomacie je slovenská rozvojová spolupráca a humanitárna pomoc. Slovensko tým naplňa etický rozmer solidarity, keď sa z prijímateľa pomoci zmenilo na jej poskytovateľa.

V roku 2007 vznikla Slovenská agentúra pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu (SAMRS). Dáva možnosť štátnym, akademickým, podnikateľským i mimovládnym organizáciám podieľať sa na implementácii slovenskej rozvojovej spolupráce a uskutočňovať projekty v cieľových krajinách.

Už takmer 20 rokov prostredníctvom značky SlovakAid (vznikla v 2004) poskytujeme humanitárnu pomoc krajinám po celom svete. Takto sme vyslali záchranársky a zdravotnícky tím na ničivým zemetrasením postihnuté Haiti (2010), pomáhame so vzdelávaním kenských študentov (od 2012), poskytujeme zdravotnú starostlivosť v tábore Dawoodia na Blízkom východe či v Dohuku

Slogan Good Idea Slovakia prezentuje Slovensko ako miesto, kde sa rodia dobré nápady a zároveň ako dobrú voľbu pre ľudí spoza hraníc. Liaheň nápadov a ideí reprezentujú napríklad úspešné príbehy firiem Eset, MultiplexDX, Sli.do, Sygic. Pre ľudí zvonku môže byť Slovensko „dobrý nápad“ ako turistická, ale aj investičná destinácia, ako zdroj zaujímavého exportu, či ako priestor zaujímavej kultúry a inovatívneho myslenia.

Slovenská republika doručila 440 tisíc dávok vakcín proti koronavírusu do dvoch partnerských krajín, Rwandy a Kene. Očkovacie látky odovzdala partnerom v Kigali a v Nairobi veľvyslankyňa Katarína Žuffa Leligdonová, 8. októbra 2021, Nairobi.

Minister Ivan Korčok a riaditeľka Agentúry Spojených štátov amerických pre medzinárodný rozvoj (USAID) Samantha Power podpísali 3. februára 2022 vo Washingtone D. C. Memorandum o porozumení medzi Ministerstvom zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky a USAID v oblasti medzinárodnej rozvojovej spolupráce.

v Iraku, takto sme postavili zásobník vody v libanonskom Baalbeku. Od začiatku ruskej vojny na Ukrajine neúnavne pomáhame nášmu východnému susedovi všetkými dostupnými formami pomoci v hodnote niekoľkých miliónov eur. Slovensko rozvíja aj partnerstvá v oblasti rozvojovej spolupráce. Svoju spoluprácu s Americkou agentúrou pre medzinárodný rozvoj (USAID) posilnilo podpísaním Memoranda o porozumení. V roku 2016 sa SR prvýkrát zapojila do spoločného rozvojového projektu krajín V4 v Keni. SAMRS v roku 2022 získala príležitosť v najbližších dvoch rokoch zapojiť slovenské subjekty do historicky prvého pilotného projektu tzv. delegovanej spolupráce EÚ, ktorá umožňuje v spoločných prioritných krajinách realizovať väčšie projekty zo zdrojov EÚ.

Tri dekády misie pomoci slovenským občanom v zahraničí

Služba občanovi bola „svätým grálom“, slovenskej zahraničnej služby po celý čas jej existencie. Každý minister ju kládol do centra pozornosti rezortu. Koncentrovala sa na konzulárnu pomoc a súčinnosť so slovenskými občanmi v núdzi v zahraničí, ale neobmedzovala sa iba na ňu. Globálne krízy a turbulentný medzinárodný vývoj obzvlášť v ostatných rokoch vytváral krízové situácie, v ktorých prudko vzrástol význam krízového manažmentu pri ochrane a repatriácii slovenských občanov.

Rezort diplomacie úspešne riešil repatriácie stoviek občanov zo zahraničia v čase pandémie COVID-19, evakuáciu osôb z Afganistanu či evakuáciu pracovníkov slovenského veľvyslanectva v Kyjeve po ruskej agresii. Špecifikom vojny na Ukrajine pre činnosť krízového riadenia bolo zapojenie sa do repatriácií aj občanov iných štátov.

Pandémia svojím priebehom a následkami vyvolala bezprecedentnú krízu. Prioritou sa v úvodnej fáze stala pomoc občanom pri ich návrate na Slovensko. Najväčšiu operáciu krízového manažmentu od vzniku Slovenska predstavovali repatriácie viac než 6 000 občanov SR. Konzulárna pomoc našim občanom v zahraničí bola napriek hektickému vývoju poskytovaná nepretržite.

Vstupom do EÚ sa aj pre Slovákov a slovenskú konzulárnu službu rozšírili možnosti konzulárnej asistencie. Od roku 2004 sa na slovenských občanov začala vzťahovať konzulárna ochrana občanov EÚ, podľa ktorej každý občan únie má na území tretej krajiny, kde nepôsobí jeho národné diplomatické zastúpenie, právo na diplomatickú alebo konzulárnu ochranu ktorýmkoľvek členským štátom za rovnakých podmienok ako štátni príslušníci tohto štátu.

V decembri 2007 Slovensko vstúpilo do schengenského priestoru a došlo k zrušeniu hraničných kontrol na vnútorných hraniciach s Českom, Maďarskom, Poľskom a Rakúskom, čím sa zjednodušilo cestovanie našich občanov po Schengenskom priestore. Občan SR tak môže voľne cestovať do krajín EÚ na základe platného cestovného pasu alebo občianskeho preukazu. Slobodným pohybom občanov sa naplnilo jedno z veľkých očakávaní slovenského demokratizačného a integračného procesu a diplomacia bola v tomto ohľade maximálne nápomocná.

Profesionálna diplomacia

Dve generácie slovenských diplomatov dokázali, že slovenská diplomacia má schopnosť pracovať kompetentne s hlbokým pochopením národného záujmu krajiny a s rešpektom voči jej občanom. Začiatky slovenskej zahraničnej služby neboli jednoduché. Ale synergia generácie skúsených „federálnych“, pracovníkov československej zahraničnej služby s generáciou nadšených, talentovaných a obetavých mladých adeptov diplomacie zo slovenského ministerstva medzinárodných vzťahov dokázali v historicky krátkom čase vytvoriť z ministerstva modernú, efektívnu a profesionálnu inštitúciu, ktorej sa počas doterajších 30 rokov darilo presadzovať slovenské záujmy a slúžiť občanom v zahraničí. Pomohli tak Slovensku v jeho misii etablovať sa ako plnoprávny a rešpektovaný demokratický člen medzinárodného spoločenstva.

Minister Rastislav Káčer a štátna tajomníčka Ingrid Brochová si pri príležitosti osláv 30. výročia založenia Diplomatickej akadémie Inštitútu medzinárodných vzťahov Karola Rybárika prevzali pamätné medaily, 28. septembra 2022, Bratislava.

Osobnosti slovenskej diplomacie

K známejšiemu Slovensku vo svete prispeli popredné osobnosti slovenskej diplomacie (a viaceré doteraz prispievajú). Zoznam slovenských osobností na postoch svetovej a európskej diplomacie vzbudzuje rešpekt:

- **Eduard Kukan**, osobitný vyslanec GT OSN pre Balkán (1999 – 2001)
- **Ján Kubiš**, generálny tajomník OBSE (1999 – 2005), osobitný predstaviteľ EÚ pre Strednú Áziu (2005 – 2006), výkonný tajomník Európskej hospodárskej komisie OSN – UNECE (2009 – 2011), osobitný predstaviteľ GT OSN pre Tadžikistan (1998 – 1999), Afganistan (2012 – 2014), Irak (2015 – 2018) a Libanon (2019 – 2021), osobitný vyslanec pre Líbyu a vedúci podpornej misie OSN v Líbyi (2021)
- **Brigita Schmögnerová**, výkonná tajomníčka Európskej hospodárskej komisie Organizácie Spojených národov – UNECE (2002 – 2005)
- **Peter Tomka**, sudca Medzinárodného súdneho dvora (2002 po súčasnosť – zvolený celkom trikrát, naposledy v 2021), predseda MSD (2012 – 2015)
- **Miroslav Lajčák**, osobitný vyslanec Vysokého predstaviteľa EÚ pre zahraničnú a bezpečnostnú politiku EÚ pre referendum v Čiernej Hore, kde dohliadal na organizáciu a priebeh referenda o samostatnosti Čiernej Hory (2006), vysoký predstaviteľ medzinárodného spoločenstva a EÚ pre Bosnu a Hercegovinu (2007), predseda 72. zasadnutia VZ OSN (2017 – 2018), úradujúci predseda OBSE (2019), osobitný zástupca EÚ pre dialóg medzi Belehradom a Prištinou a ďalšie záležitosti Balkánu (2020 po súčasnosť)
- **Ján Figel**, eurokomisár pre inovácie, výskum, kultúru, vzdelávanie a mládež (2004 – 2009)
- **Maroš Šefčovič**, eurokomisár pre vzdelanie, kultúru a mládež (2009 – 2010), podpredseda EK zodpovedný za medziinštitucionálne vzťahy a administratívu (2010 – 2014), podpredseda EK zodpovedný za energetickú úniu (2014 – 2019), podpredseda EK zodpovedný za medziinštitucionálne vzťahy a strategický výhľad (2019 po súčasnosť)
- **Vladimír Šucha**, generálny riaditeľ Spoločného výskumného centra EÚ (2014 – 2022)

- **Miroslav Jenča**, námestník GT OSN pre Európu, Centrálnu Áziu a Ameriku oddelenia OSN pre politické a mierové záležitosti (2015 po súčasnosť)
- **Peter Burian**, osobitný predstaviteľ EÚ pre strednú Áziu (2015 – 2021)
- **Oľga Algayerová**, výkonná tajomníčka Európskej hospodárskej komisie OSN – UNECE (2017 po súčasnosť)

Desať míľnikov 30-ročnej slovenskej diplomacie

1993 Medzinárodné uznanie Slovenskej republiky a prijatie do Organizácie spojených národov (OSN), Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe (OBSE), Rady Európy (RE)

- 2000** Prijatie SR do Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD)
- 2004** Vstup SR do Severoatlantickej aliancie (NATO)
- 2004** Vstup SR do Európskej únie (EÚ)
- 2006** SR nestály člen Bezpečostnej rady OSN (2006 – 2007)
- 2007** Vstup SR do Schengenského priestoru EÚ
- 2009** Prijatie spoločnej meny euro – vstup do eurozóny
- 2016** Predsedníctvo SR v Rade Európskej únie
- 2017** Minister zahraničných vecí a európskych záležitostí SR Miroslav Lajčák predsedom 72. Valného zhromaždenia OSN
- 2019** Predsedníctvo SR v OBSE

1

GEOPOLITICKÉ POSTAVENIE SR

Ruská invázia na Ukrajinu vo februári 2022 a boj Ukrajincov za slobodu a zachovanie svojej štátnosti a suverenity znamenali prelomovú zmenu v globálnom i európskom bezpečnostnom prostredí. Nový bezpečnostný kontext si vyžiadal od slovenskej diplomacie rázny postoj k skutočným hodnotám v medzinárodných vzťahoch i v našich životoch. Vláda Slovenskej republiky i slovenská zahraničná služba svojím konaním potvrdili neakceptovateľnosť porušenia základných princípov medzinárodného práva a odhodlanie vyvodiť z neho zodpovednosť v úzkej súčinnosti so spojencami. Konkrétnou pomocou Ukrajine a jej posunom do centra našich zahraničnopolitických priorít sme prejavili reálnu solidaritu s obeťou agresie. Bezpečnostnou oporou pre Slovensko v tejto situácii sú naši spojenci a garancie NATO.

DOBRE SUSEDSKÉ VZŤAHY A PARTNERSTVÁ

Ukrajina: postoj k napadnutej susednej Ukrajine determinoval konanie slovenskej diplomacie v roku 2022. Vojenská agresia Ruska (24. 2. 2022) destabilizovala medzinárodný poriadok. Nová bezpečnostná situácia v bezprostrednom susedstve SR predstavuje najväčšiu výzvu pre zahraničnú politiku SR za ostatné desaťročia. Po ruskej invázii SR ešte dôraznejšie podporovala suverenu, nezávislosť a obnovenie územnej celistvosti Ukrajiny v medzinárodne uznaných hraniciach. Slovensko všestranne pomáhalo Ukrajine vrátane dodávok zbraní pre sebaobranu proti agresorovi a poskytovania humanitárnej pomoci. V politickej rovine sa aktívne zasadzovalo o to,

V Kyjeve prijal trojicu slovenských ministrov ukrajinský prezident Volodymyr Zelenskyy, 8. decembra 2022, Kyjev. (Foto: Ministerstvo obrany SR)

aby bol Ukrajinu udelený kandidátsky štatút na členstvo v EÚ, čo sa podarilo na Európskej rade 23. júna 2022. SR sa už začala angažovať v otázke obnovy a rekonštrukcie Ukrajiny, čo potvrdila aj návšteva ministrov zahraničia, obrany a hospodárstva SR v Kyjeve koncom roka.

Česko: aj v roku 2022 pokračovala nadštandardne vysoká dynamika politického a expertného dialógu, znásobená českým predsedníctvom v Rade EÚ. Spolupráca sa zintenzívnila aj v súvislosti s ruskou agresiou na Ukrajinu. Česko prevzalo úlohu vedúcej krajiny v bojovej skupine NATO na území SR a spolu s Poľskom zabezpečovalo ochranu nášho vzdušného priestoru. Poskytlo pomoc pri zvládání utečeneckej krízy z Ukrajiny vyslaním policajtov na slovensko-ukrajinskú hranicu a vybudovaním tábora pre utečencov neďaleko Liptovského Mikuláša. Slovenskí hasiči aktívne pomáhali pri zdoľávaní rozsiahleho požiaru v Národnom parku České Švajčiarsko. Osobitná pozornosť bola venovaná sekundárnej migrácii, pre ktorú česká strana obnovila hraničné kontroly so SR. Udržala sa vysoká dynamika stretnutí ústavných činiteľov. Prezidentka Zuzana Čaputová dvakrát navštívila ČR, prvé návštevy predsedu vlády ČR a predsedníčky Poslaneckej snemovne Parlamentu ČR v januári smerovali tradične do Bratislavy a ministra zahraničných vecí SR v októbri do Prahy.

Prezidentka Zuzana Čaputová prijíma v Prezidentskom paláci predsedníčku Poslaneckej snemovne ČR Markétu Pekarovou Adamovú počas jej prvej oficiálnej návštevy Slovenska, 18. januára 2022, Bratislava. (Foto: Kancelária prezidenta SR)

Poľsko: slovensko-poľské vzťahy boli intenzívne na všetkých úrovniach – prezidentskej, parlamentnej a vládnej (3. slovensko-poľské medzivládne konzultácie), ako aj na odbornej úrovni, osobitne v politicko-bezpečnostnej oblasti. Potvrdilo sa, že dobrosusedské vzťahy a konštruktívna spolupráca s Poľskom majú pre SR rozmer strategického regionálneho partnerstva. V ekonomickej oblasti si Poľsko udržiava poprednú

pozíciu a dlhodobo je naším tretím najdôležitejším obchodným partnerom – stabilne rastie objem obchodnej výmeny (+15 % oproti roku 2021). Dôležitým míľnikom v energetike bolo otvorenie slovensko-poľského plynovodného interkonektora medzi Veľkými Kapušami a Strachocinou, v cezhraničnej spolupráci zasadnutie SK-PL medzivládnej komisie a spustenie nového programu Interreg pre roky 2021 – 2027.

Minister R. Káčer vo Varšave rokoval s poľským ministrom zahraničných vecí Z. Rauom, 11. októbra 2022, Varšava.

Maďarsko: slovensko-maďarské vzťahy v roku 2022 primárne vychádzali z pragmatických a konštruktívnych agend, ktoré obe krajiny spájajú. Takými sú posilňovanie vzájomného obchodu, dopravnej infraštruktúry a cezhraničnej spolupráce, ako aj dialóg zameraný na hľadanie odpovedí na aktuálne krízové situácie (migrácia, energetická bezpečnosť, potravinová bezpečnosť). Súčasťou pravidelného dialógu ministrov zahraničných vecí, ako aj expertných komisií v rámci mechanizmov základnej zmluvy boli aj otvorené otázky bilaterálnych vzťahov. Slovensko tlmočilo záujem o prehĺbvanie

Minister R. Káčer po stretnutí s maďarským partnerom P. Szijjártóom. Ministri diskutovali o aktuálnych výzvach v bilaterálnej, regionálnej a európskej agende vrátane pokračujúcej ruskej agresie proti Ukrajine, energetickej bezpečnosti či migrácie, 5. decembra 2022, Bratislava.

vzájomnej spolupráce, ale zároveň zdôrazňovalo, aby akékoľvek aktivity a programy maďarskej vlády na území Slovenska rešpektovali štandardný rámec bilaterálnej spolupráce. V rámci európskej a bezpečnostnej agendy sa prejavili odlišné pohľady na otázky právneho štátu, sankcií EÚ voči Rusku, pomoci EÚ Ukrajine a na spoločný postup EÚ pri riešení niektorých krízových situácií.

Rakúsko: rok 2022 potvrdil dobré vzťahy SR s Rakúskom na všetkých úrovniach. Podarilo sa zintenzívniť spoluprácu národných parlamentov. Nevyužitý je naďalej potenciál rezortnej spolupráce. Obzvlášť dôležitou bola spolupráca bilaterálna i v Slavkovskom formáte pri riešení dôsledkov vojny na Ukrajine. Našli sa efektívne spoločné riešenia pri pomoci utečencom vrátane humanitárnej pomoci, ako aj v otázke transportu ukrajinského obilia cez strednú Európu. Nevyhnutná bola koordinácia v agende energetickej bezpečnosti. Úspechom sú výsledky projektov cezhraničnej spolupráce vrátane spolupráce rýchlych zdravotných služieb v pohraničných oblastiach. Oficiálne bol spustený viacročný projekt slovensko-rakúskej knihy dejepisu, ktorej hlavným zámerom je konsenzus historikov na spoločnej interpretácii dejín oboch krajín.

Regionálne a bilaterálne partnerstvá

Vyšehradská skupina (V4): SR prevzala 1. júla 2022 od Maďarska v poradí už svoje šieste ročné rotujúce predsedníctvo vo V4 a zároveň iniciovala reflexiu zamerania ďalšej spolupráce v tomto formáte. Ruská agresia na Ukrajine a reakcie vyšehradských krajín odkryli rozdielne vnímanie situácie a vývoja v našom regióne a Európe. Slovensko v prvom polroku svojho

predsedníctva kladlo dôraz na pragmatickú a flexibilnú spoluprácu tam, kde boli identifikované spoločné záujmy. Pokračovalo v zdôrazňovaní potreby pozitívneho prínosu V4 pre spoločný európsky postup a sústredilo sa na konkrétne praktické benefity pre obyvateľov regiónu.

Slavkovský formát (S3): Slovensko v polovici roka 2022 prevzalo z rúk Česka ročné líderstvo v tomto formáte regionálnej spolupráce. Stretnutia sa konali na úrovni predsedov parlamentov, ministrov zahraničných vecí i ďalších rezortov. Prioritami S3 v roku 2022 boli posilnenie spolupráce v oblasti dopravy, energetiky, digitálnej transformácie, koordinácie európskej politiky, medzinárodného práva, rozvojovej spolupráce a západného Balkánu a osobitne ruská agresia na Ukrajine. Novým prvkom sa stali spoločné cesty ministrov zahraničných vecí krajín S3 do tretích krajín (Ukrajina a Moldavsko) k podpore ich západného smerovania.

Iniciatíva Central 5 (C5): stále pomerne nový regionálny formát tvorí päť stredoeurópskych krajín: Česko, Rakúsko, Slovensko, Maďarsko a Slovinsko. V roku 2022 sa konali dve stretnutia na úrovni ministrov zahraničných vecí C5 – v Česku v apríli 2022 a v Maďarsku v júli 2022.

Hlavnou témou rokovaní ministrov zahraničných vecí Slovenska, Česka, Rakúska, Maďarska a Slovinska v neformálnom zoskupení Central 5 – C5 bola vojna na Ukrajine a jej dôsledky na energetickú a potravinovú bezpečnosť, 13. júla 2022, Budapešť.

Nemecko: uplynulý rok charakterizovalo prehlbovanie strategického partnerstva oboch krajín na pozadí 30. výročia podpísania Zmluvy medzi Českou a Slovenskou Federatívnou Republikou a Spolkovou republikou Nemecko o dobrom susedstve a priateľskej spolupráci z februára 1992. Na úrovni rezortov a za koordinácie ministerstiev zahraničných vecí oboch krajín prebiehali práce na finalizácii Akčného plánu spolupráce na obdobie 2022 – 2024 realizovaného na báze Prehlbeného dialógu medzi SR a Nemeckom. Ruská agresia voči Ukrajine mala za následok o. i. aj rozšírenie bilaterálneho strategického

V Bratislavskom Primaciálnom paláci sa konalo Stretnutie prezidentov Vyšehradskej štvorky. Prezidentka Zuzana Čaputová na stretnutí privítala prezidentov Česka a Poľska a prezidentku Maďarska, 12. októbra 2022, Bratislava. (Foto: Kancelária prezidenta SR)

partnerstva o silný bezpečnostno-politický rozmer v podobe nemeckých ozbrojených síl v mnohonárodnej skupine NATO na Slovensku. Úspešné boli rokovania medzi ministerstvami obrany oboch krajín o doplnení vojenskej techniky (Ringtausch), ktorú SR poskytla Ukrajine.

Štátny tajomník Andrej Stančík prijal 6. decembra 2022 v Bratislave štátnu ministerku pre európske záležitosti a klímu nemeckého ministerstva zahraničných vecí Annu Lüthmannovú.

Francúzsko: aj v roku 2022 pokračovala spolupráca na základe Akčného plánu strategického partnerstva pre roky 2018 – 2022. Napredovala aj príprava nového Akčného plánu s ambíciou posilniť partnerstvo v politickej, hospodárskej, regionálnej a kultúrnej oblasti. Dynamická bola koordinácia v oblasti európskych politik v kontexte predsedníctva Francúzska v Rade EÚ v 1. polroku 2022. Blízkosť postojov oboch krajín bola kľúčová pri formovaní spoločnej európskej reakcie na agresiu Ruska proti Ukrajine, pri riešení energetickej krízy, pri posilňovaní odolnosti a strategickej autonómie Únie, ale aj v otázke podpory udelenia štatútu kandidátskej krajiny Ukrajine a Gruzínsku a otvorenia prístupových rokovaní s Albánskom a Severným Macedónskom.

Taliansko: intenzívny politický dialóg medzi SR a Talianskom pokračoval aj v r. 2022. Dôležité pre ďalší rozvoj bilaterálnych vzťahov boli oficiálne návštevy prezidentky SR Zuzany Čaputovej v Taliansku v apríli 2022 a predsedu vlády SR Eduarda Hegera v septembri 2022. Partneri ocenili poskytovanie všestrannej slovenskej pomoci Ukrajine a postoje SR k presadzovaniu demokratických hodnôt, k ochrane ľudských práv, solidarite a právnemu štátu. Obe návštevy mali silný ekonomický rozmer. V záujme diverzifikácie energetických zdrojov bola podpísaná dohoda medzi SPP

a Exxonmobil o dodávkach zemného plynu. Výrazne sa posilnila aj spolupráca vysokých škôl – realizovala sa séria seminárov pod menom Jána Kuciaka a Martiny Kušnírovej na Padovskej univerzite.

Prezidentka Zuzana Čaputová s talianskym prezidentom Sergiom Mattarelom diskutovala o vzájomných vzťahoch, aktuálnom vývoji na Ukrajine, dôsledkoch vojny na obe krajiny, ale aj o potrebe ďalej chrániť hodnoty demokracie a právného štátu v rámci Európskej únie, 20. apríla 2022, Rím. (Foto: Kancelária prezidenta SR)

Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska: rok 2022 položil základy pre ďalšie posilňovanie bilaterálnych vzťahov. Najdôležitejším bilaterálnym stretnutím bolo stretnutie predsedov vlád na okraj samitu Vyšehradskej skupiny so Spojeným kráľovstvom v Londýne.

Lídri V4 a britský premiér spoločne odsúdili ruskú agresiu na Ukrajinu. Predstavitelia Slovenska a Spojeného kráľovstva sa venovali aj kybernetickej bezpečnosti. Aj v tomto ohľade sú Briti ochotní ponúknuť svoju expertízu a zintenzívniť kooperáciu oboch krajín, 8. marca 2022, Londýn. (Foto: Úrad vlády SR).

Predseda vlády SR Eduarda Hegera na osobnej audiencii prijal Svätý Otec pápež František. Zároveň išlo o prvú oficiálnu návštevu Eduarda Hegera vo Vatikáne, 14. marca 2022, Vatikán. (Foto: Úrad vlády SR).

Svätá stolica: intenzívne vzťahy potvrdili návštevy prezidentky SR, predsedu vlády a predsedu parlamentu vo Vatikáne. Sekretár pre vzťahy so štátmi, arcibiskup P. R. Gallagher, sa zúčastnil na konferencii GLOBSEC 2022. Mimoriadnou udalosťou bolo úmrtie kardinála Jozefa Tomka ako najvýznamnejšej slovenskej osobnosti v prostredí vatikánskej kúrie.

Holandsko: uplynulý rok bol výnimočne úspešný v slovensko-holandských vzťahoch. Návštevy vysokých holandských činiteľov na Slovensku a slovenských

v Holandsku, vyslanie 150 príslušníkov OS NL do SR a poskytnutie kompletného systému protivzdušnej obrany Patriot potvrdili solidaritu tohto spojenca z NATO so Slovenskom.

Rok 2022 zaznamenal aj zintenzívnenie politicko-bezpečnostnej a ekonomickej spolupráce Slovenska aj s ďalšími európskymi partnermi – osobitne so **Slovinskom, Nórskom, Islandom, Gréckom a Švajčiarskom.**

Silná transatlantická väzba

Vo vzťahoch Slovenska so **Spojenými štátmi americkými** (USA) bol kľúčovou udalosťou podpis dohody o obrannej spolupráci vo Washingtone 3. februára 2022 ministrom obrany Jaroslavom Naďom s ministrom zahraničných vecí USA Antonym Blinkenom. Výborné vzťahy potvrdil v októbri vo Washingtone tretí ročník Strategického dialógu medzi SR a USA, na ktorom doteraz najväčšia slovenská delegácia z piatich rezortov a štyroch energetických spoločností rokovala s americkými partnermi o podpore vzájomnej obranyschopnosti, pomoci Ukrajine a energetickej bezpečnosti. Ministerstvo obrany USA prispelo k obranyschopnosti SR poskytnutím systémov protivzdušnej obrany Patriot, nasadením jednotiek USA do mnohonárodnej bojovej skupiny NATO na Slovensku, ako aj poskytnutím finančnej podpory

Minister Ivan Korčok spolu s ministrom obrany SR Jaroslavom Naďom podpísali s ministrom zahraničných vecí USA A. Blinkenom Dohodu medzi vládou SR a vládou USA o spolupráci v oblasti obrany (DCA), 3. februára 2022, Washington D. C.

pre modernizáciu Ozbrojených síl SR. Prezidentka SR Zuzana Čaputová bola 6. decembra 2022 ocenená Národným demokratickým inštitútom (NDI) za zásluhy o posilňovanie demokratických princípov.

Vzťahy s **Kanadou** sa aj v roku 2022 opierali o spoločnú hodnotovú orientáciu, spojenectvo v NATO a principiálne blízke postoje k hlavným medzinárodným výzvam. Pokračovalo aj úspešné pôsobenie slovenských vojakov v rámci posilnenej predsunutej prítomnosti NATO v Lotyšsku pod kanadským vedením. Kanadská strana oznámila plán otvorenia svojho plnohodnotného veľvyslanectva v Bratislave.

Východné partnerstvo

Do roku 2022 tento strategický program EÚ vstúpil s novými strednodobými prioritami a konkrétnymi opatreniami a cieľmi do roku 2025 pod názvom Obnova, odolnosť, reformy. Opiera sa o rozvojové zdroje pre partnerské krajiny v objeme viac ako 17 mld. EUR. Zásadná zmena okolností fungovania Východného partnerstva (VP) nastala v dôsledku vojenskej agresie Ruska na Ukrajinu a strategického rozhodnutia Európskej rady z júna 2022 o udelení kandidátskeho statusu Ukrajinu a Moldavsku a uznaní integračných ambícií Gruzínska. Aj v tejto situácii EÚ dospela k záveru, že VP nestratilo svoju relevantnosť. Bude však potrebná jeho adaptácia na zmenené podmienky a zvýšenie efektivity – o. i. posilnením bezpečnostnej dimenzie a vyššou angažovanosťou pri riešení zmrazených konfliktov.

Východná Európa

V roku 2022 došlo k zásadnému zníženiu úrovne bilaterálnych vzťahov s **Ruskou federáciou** v dôsledku neospravedlniteľnej ruskej vojenskej agresie voči Ukrajinu. SR od začiatku zaujala principiálnu politickú pozíciu. Rusko zaradilo Slovensko medzi nespriatelene krajiny. Prerušila sa bilaterálna spolupráca v mnohých oblastiach, pozastavila sa platnosť viacerých dvojstranných zmlúv, došlo k značnému vzájomnému obmedzeniu pôsobenia diplomatických misií. SR pokračovala v ekonomických väzbách s Ruskom výlučne tam, kde si to vyžadovali životne dôležité hospodárske záujmy SR. Slovensko sa angažovalo v príprave a pripojilo sa k všetkým reštriktívnym opatreniam, ktoré EÚ prijala voči Rusku s cieľom prinútiť ho vrátiť sa k dodržiavaniu princípov medzinárodného práva.

Bieloruský režim pokračoval v represiách voči vlastnému obyvateľstvu. Poskytol svoje územie na ruské pozemné,

letecké i raketové útoky proti Ukrajinu, čím sa stal spoluzodpovedným za ruskú vojenskú agresiu. Bilaterálne vzťahy Bieloruska so SR boli výrazne obmedzené. Slovensko však uskutočnilo niekoľko projektov podporujúcich znevýhodnené skupiny bieloruského obyvateľstva.

Prezidentka Zuzana Čaputová odovzdala v mene SR humanitárnu pomoc v centre pre utečencov v Kišiňove, ktoré navštívila spolu s moldavskou prezidentkou Maiou Sandu. Išlo o potraviny, lieky a zdravotnícky materiál, 30. marca 2022, Kišiňov. (Foto: Kancelária prezidenta SR)

SR podporila udelenie kandidátskeho statusu pre **Moldavsko** ako výraz ocenenia jeho integračného a reformného úsilia. Intenzívny bol slovensko-moldavský politický dialóg na všetkých úrovniach vrátane návštevy slovenskej prezidentky v Kišiňove. SR pokračovala v bilaterálnych projektoch oficiálnej rozvojovej spolupráce po linke SlovakAid najmä v oblasti udržateľného využívania prírodných zdrojov, manažmentu vody a lesného hospodárstva.

Štátny tajomník Martin Klus rokoval 24. augusta 2022 počas pracovnej návštevy Atén s alternujúcim ministrom zahraničných vecí pre európske záležitosti Helénskej republiky Miltiadesisom Varvitsiotisom.

Južný Kaukaz a stredná Ázia

V roku 2022 sa začala plnohodnotná činnosť Veľvyslanectva SR v **Arménsku**. Ohľadom

pretrvávajúceho konfliktu **Azerbajdžanu** s Arménskom o Náhorný Karabach Slovensko podporovalo európsku snahu o mierové rokovania oboch strán o delimitácii a demarkácii hraníc a o odblokovaní dopravných a hospodárskych prepojení. SR podporila **Gruzínsko** v jeho postupnej integrácii do EÚ, približovaní sa k NATO a posilňovaní jeho odolnosti. Uskutočnili sa aj návštevy predsedu NR SR v Azerbajdžane a slovenského ministra zahraničia v Gruzínsku.

Súčasťou návštevy Romana Vasilenka, námestníka kazašského ministra zahraničných vecí, bolo aj slávnostné otvorenie nových priestorov Veľvyslanectva Kazachstanu na Slovensku, 5. októbra 2022, Bratislava.

V stredoázijských krajinách **Kazachstan**, **Kirgizsko**, **Uzbekistan**, **Tadžikistan** a **Turkménsko** slovenská diplomacia hľadala možnosti posilnenia vzájomnej spolupráce.

Juhovýchodná Európa

SR, aj pre zmenenú bezpečnostnú situáciu v Európe, pokračovala v intenzívnom angažovaní sa voči **západnému Balkánu** – svojej dlhodobej zahraničnopolitickej prioritě. Posúvanie regiónu k demokratickým hodnotám a štandardom EÚ, vyrovnanie sa s vojnovou minulosťou, ergo prevencia nových konfliktov s oporou o politiku rozširovania únie boli spoločným menovateľom tohto úsilia.

Slovenská diplomacia aktívne prispela k odblokovaniu prístupových rokovaní EÚ so **Severným Macedónskom** a **Albánskom**, s ktorým SR spája účasť na misii NATO v Lotyšsku (NATO Enhanced Forward Presence). V **Severnom Macedónsku** pokračovala realizácia projektu „Národného konventu o EÚ“, nacieleného na posilňovanie kompatibility krajiny s EÚ. SR, prispievateľ do vojenskej operácie EUFOR Althea, podporila udelenie **Bosne a Hercegovine** statusu kandidátskej krajiny na vstup do EÚ ako silného signálu povzbudenie krajiny zápasicej

Štátna tajomníčka Ingrid Brochová od 25. do 27. mája 2022 absolvovala v Bosne a Hercegovine rokovania s politickými predstaviteľmi všetkých troch konštitutívnych národov (Bosniaci, Srbi, Chorváti) a zástupcami občianskej spoločnosti.

o ústavnú rovnováhu medzi etnickým a občianskym princípom. Vo vzťahu k **Čiernej Hore** SR upozorňovala na degradovanie kvality demokratických ústavných procesov a začala v krajine realizovať špeciálny grant pre rozvoj slobody médií. Vo vzťahu k **Srbsku** udržiavala SR intenzívny a všestranný politický dialóg a zasadzovala sa za silnejšie pripútanie krajiny k EÚ, osobitne v oblasti spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky EÚ. Osobitná pozornosť bola venovaná slovenským krajanom v krajine a ich spoločensko-politickému postaveniu. SR svojimi aktivitami taktiež aktívne podporovala normalizáciu vzťahov **Belehradu s Prištinou**, ktoré majú bezpečnostné následky na celý región. Pri odovzdávaní a výmene skúseností s krajinami regiónu sa SR zamerala na správu verejných financií a nelegálnu migráciu i prostredníctvom twinningových projektov.

Vzťahy s **Tureckom**, pre SR i EÚ dôležitým partnerom a tiež členom NATO, poznačilo zvyšujúce sa napätie v oblasti **východného Stredomoria** okolo sporov pri vytýčení hraníc morských ekonomických zón a tiež zjednotenia Cypru. SR, prispievateľ do mierovej misie OSN vojenským kontingentom, pokračovala v poskytovaní dobrých služieb obom komunitám **na Cypre** a v prospech hľadania riešenia prostredníctvom dialógu a v súlade s medzinárodným právom.

ROZVOJ PARTNERSTIEV VO SVETE

Ázia a Tichomorie

Indicko-tichomorská oblasť získava v globálnej politike na význame. Slovensko pozorne sledovalo aj mieru konfrontácie medzi regionálnymi aktérmi.

Minister Ivan Korčok privítal šéfa indickej diplomacie na jeho historicky prvej návšteve Slovenska, 3. júna 2022, Bratislava.

Najväčší pokrok Slovensko dosiahlo naštartovaním politického dialógu a nárastom zahranično-obchodnej výmeny s **Indiou**. Slovensko bolo nápomocné pri úspešnej repatriácii 1400 Indov z Ukrajiny cez svoje územie. Ťažiskom **slovensko-čínskych vzťahov** bola ekonomická spolupráca, pokračovala spolupráca aj na úrovni regiónov a miest. Vzťahy s Čínskou ľudovou republikou však odzrkadľovali zložitý dialóg EÚ – Čína vrátane dlhodobých otvorených otázok. Rozdielny pohľad na uplatňovanie princípov demokracie, ľudských práv, právneho štátu, ako aj otázka Sin-ťiang, Tibetu a Hongkongu vplývali na kvalitu bilaterálneho dialógu. Rešpektujúc politiku jednej Číny Slovensko s **Taiwanom** prehlbovalo neformálny dialóg a ekonomickú spoluprácu zastrešenú Komisiou o hospodárskej spolupráci. SR aktivizovala spoluprácu s hodnotovo blízkymi krajinami – **Južnou Kóreou** a **Japonskom**. S oboma krajinami došlo ku konzultáciám

Štátny tajomník Martin Klus rokoval 21. apríla 2022 v Jakarte s námestníkom ministerky zahraničných vecí Indonézskej republiky Mahendra Siregarom.

v rámci formátu V4+. Bol obnovený dialóg s krajinami ASEAN – **Indonéziou, Malajziou** a **Kambodžou** na úrovni štátnych tajomníkov.

Blízky východ a Afrika

Rok 2022 priniesol intenzívne kontakty SR s **Izraelom**. Izraelský minister zahraničných vecí navštívil Bratislavu. Predseda NR SR Boris Kollár slávnostne otvoril Slovenský inštitút v Jeruzaleme. Rokovania v Izraeli absolvovali aj slovenskí ministri zahraničia, obrany, pôdohospodárstva i zdravotníctva. Vyvážený prístup SR v rámci blízkovýchodného mierového procesu potvrdili rokovania slovenského ministra zahraničných vecí aj konzultácie štátneho tajomníka MZVEZ SR v palestínskom Ramalláhu. Tieto kontakty podporili úsilie o dosiahnutie stability, prosperity a demokratického vývoja Palestíny a oživenie mierového procesu medzi Palestínou a Izraelom. Výrazne bola posilnená rozvojová a humanitárna dimenzia vzájomných vzťahov o. i. poskytnutím príspevku pre UNRWA.

Minister Ivan Korčok privítal 14. marca 2022 v Bratislave izraelského šéfa diplomacie Yaira Lapida. Ministri posúdili ďalší rozvoj veľmi dobrých vzťahov a praktickej spolupráce, riešenie humanitárnej krízy na Ukrajine a vývoj vzťahov a bezpečnostnej situácie v regióne Blízkeho východu.

Rastúci význam oblasti Perzského zálivu a politickej, ekonomickej i energetickej dôležitosti **Saudskej Arábie** primäli Slovensko k presunu svojho veľvyslanectva z Kuvajtu do Rijádu v septembri 2022. Všeobecné ochladenie vzťahov **Iránu** so západom i jeho podpora Ruska v agresii voči Ukrajine sa odrazili aj na úrovni vzťahov SR s touto krajinou.

Vo vzťahoch SR s **Egyptom** prevládala ekonomická dialóga. Egypt bol v r. 2022 hostiteľom 27. konferencie zmluvných strán Rámcového dohovoru OSN o zmene klímy (COP-27) a klimatického samitu. Podujatie posilnilo regionálne a globálne postavenie Egypta. Na samite sa za SR zúčastnila delegácia vedená prezidentkou SR Zuzanou

Čaputovou.

Región **Levantu (Libanon, Sýria, Jordánsko, Irak)** bol najmä kvôli zamrzutej vojne v Sýrii menej stabilný a je stále viac závislý od zahraničnej pomoci. Projekty SlovakAid v **Libanone** sledujú potreby miestnych komunít a boli cielene zamerané na oblasti, ktoré uľahčia život miestnym obyvateľom i sýrskym utečencom. Návšteva ministra Korčoka spolu s podnikateľskou misiou do **Jordánska** mala za cieľ prehĺbiť spoluprácu medzi

Minister Ivan Korčok rokoval s jordánskym podpredsedom vlády a ministrom zahraničných vecí a krajanom Safadim. Ivan Korčok sa počas rokovaní zaujímal o aktuálnu situáciu v regióne Blízkeho východu a ocenil snahu jordánskej vlády riešiť zložitú situáciu utečencov z Iraku, Palestíny a Sýrie, 24. júna 2022, Ammán.

slovenskými a jordánskymi ekonomickými subjektmi.

V **Afrike** SR aktívne posilňovala svoju prítomnosť v programe OSN pre životné prostredie (UNEP) a programe OSN pre bývanie a ľudské sídla (UN-Habitat). Súčasne sa zapájala do tém regionálnej pôsobnosti sídla OSN, predovšetkým problematiky migrácie a dôsledkov klimatickej krízy na bezpečnosť v regióne. Na pozíciu podpredsedu UNEP bol vôbec prvýkrát v histórii UNEP zvolený minister životného prostredia SR Ján Budaj. SR taktiež predsedá pracovnej skupine Medzinárodnej organizácie pre migráciu (IOM) v **Kení** Migrácia a Mobilita. Slovensko sa pripojilo k pomoci v boji s krízou spôsobenou suchom v Africkom rohu a finančne prispelo do medzinárodných fondov pre Svetový potravinový program (WFP) v Keni a pre Úrad OSN pre koordináciu humanitárnych záležitostí OCHA v Somálsku. Aktivitami SlovakAid SR podporila projekty v 4 sektorových prioritách Strednodobej stratégie rozvojovej spolupráce. V Keni sa orientovali na aktivity s vyššou pridanou hodnotou – ľudsko-právna oblasť (posilňovanie postavenia žien/dievčat) a boj proti dôsledkom klimatických zmien.

Stredná a Latinská Amerika

Záujem o spoluprácu Slovenska s týmto regiónom sveta potvrdilo plnohodnotné slovenské členstvo v ustanovujúcej dohode Nadácie EU-LAC. V post-pandemickom období sa SR zameriavala na posilnenie bilaterálneho dialógu s prioritnými krajinami regiónu – s **Argentínou, Brazíliou, Mexikom a Kubou**. Slovensko podporovalo presadzovanie širších obchodných dohôd EÚ (EÚ-MERCOSUR, modernizácia Globálnej dohody s Mexikom a modernizácia Asociačnej dohody s Čile).

Štátna tajomníčka Ingrid Brochová s tajomníkom mexického ministerstva zahraničných vecí Maximiliánom Reyesom. Hovorili o posilnení vzťahov, obzvlášť ekonomických, 12. októbra 2022, Mexico City.

BEZPEČNÉ SLOVENSKO V NESTABILNOM SVETE

Bezpečnostné prostredie Slovenska sa výrazne zhoršilo v dôsledku nevyprovokovanej a neospravedlniteľnej invázie Ruska na Ukrajinu. Východný sused Slovenska bojuje o svoju nezávislosť, teritoriálnu integritu, ako aj o samotnú existenciu. V našom bezprostrednom susedstve prebieha vojna vysokej intenzity, ktorá podryva euroatlantickú bezpečnostnú architektúru a ohrozuje Slovensko. Je zrejmé, že mier na európskom kontinente sa podarí zachovať, len ak ruská agresia a porušovanie medzinárodného práva narazí na silnú a jednotnú odpoveď zo strany demokratického medzinárodného spoločenstva.

Severoatlantická aliancia

Členstvo v **NATO** poskytlo nenahraditeľné záruky pre bezpečnosť a obranu Slovenska. Rozhodnutím hláv štátov a vlád Aliancie došlo k zásadnému posilneniu bezpečnosti a obrany východného krídla NATO vrátane

rozmiestnenia mnohonárodnej bojovej skupiny Aliancie na území SR s jej účinnými systémami protivzdušnej obrany. Slovensko pokračovalo v plnení spojeneckých záväzkov a oznámilo dosiahnutie 2 % HDP vyčlenených na investície do obrany a minimálne 20 % z nich na modernizáciu ozbrojených síl. Rovnako tak pokračovalo vo vysielaní vojakov do Lotyšska a v zásadnej vojenskej pomoci napadnutej Ukrajine. Slovensko sa nad rámec svojej bilaterálnej pomoci aktívne zapojilo aj do dodávok nesmrtiaceho materiálu koordinovaného v NATO.

SR sa na madridskom samite zasadila, aby v novej **Strategickej koncepcii NATO 2022** získala dominantné miesto kolektívna obrana. Koncepcia označila Rusko za priamu hrozbu a Čínu ako bezpečnostnú výzvu pre Alianciu. V súlade so svojimi záväzkami Slovensko pokračovalo v modernizácii a rozvoji vojenských spôsobilostí Ozbrojených síl SR so zameraním na ťažkú mechanizovanú brigádu a vzdušné sily. V rámci potreby doplnenia zásob výzbroje a munície došlo k aktivizácii spolupráce s domácim obranným priemyslom. Slovensko sa stalo zakladajúcim členom civilno-vojenského inovačného akceleračného NATO a Inovačného fondu NATO, ktoré podporujú technologickú spoluprácu medzi spojencami a vytvárajú nové príležitosti pre slovenský akademický, vedecký a obranný sektor.

Minister Ivan Korčok na tlačovej konferencii hovoril o vstupe a Fínska a Švédsko do NATO, 22. mája 2022, Bratislava.

Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika EÚ

Pre **spoločnú zahraničnú a bezpečnostnú politiku EÚ** bola rozhodujúcou jednotka Únie v reakcii na ruskú agresiu voči Ukrajine. Únia reagovala prijatím bezprecedentne robustných reštriktívnych opatrení voči Ruskej federácii a Bielorusku. SR patrila medzi lídrov tvorby európskej odpovede na Ruskú agresiu a krokov týkajúcich sa podpory a obnovy Ukrajiny.

Súčasťou presadzovania hodnotovej zahraničnej politiky SR bol návrh na vytvorenie horizontálneho sankčného režimu EÚ, ktorým by bolo možné postihovať najzávažnejšie prípady korupcie v tretích krajinách. Slovensko bolo súčasťou koordinovaného postupu Únie pri podpore mierových riešení medzinárodného spoločenstva vo viacerých regiónoch a krajinách postihnutých konfliktmi, najmä na Blízkom východe a v Afrike.

SR pokračovala v aktívnej účasti v medzinárodnom krízovom manažmente EÚ v operácii EÚ v Bosne a Hercegovine (EUFOR Althea) a výcvikových misiách v Afrike prostredníctvom misie EÚ v Mali (EUTM Mali) a misie EÚ v Stredoafrickej republike (EUTM CAR) aj s účasťou 6 príslušníkov OS SR. Koncom roku 2022 SR tiež podporila vytvorenie vojenskej misie EÚ na podporu Ukrajiny (EUMAM UA) s cieľom aktívneho zapojenia sa do výcviku ukrajinských ozbrojených síl. Slovenskí experti pôsobili v civilných misiách spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky EÚ – v poradenskej misii na Ukrajine (EUAM Ukrajina), monitorovacej misii v Gruzínsku (EUMM Gruzínsko), misii na podporu právneho štátu v Kosove (EULEX Kosovo) a v misii na budovanie spôsobilostí v Somálsku (EUCAP Somálsko).

Minister Rastislav Káčer rokoval 10. októbra 2022 v Bruseli s generálnym tajomníkom Severoatlantickej aliancie Jensom Stoltenbergom. Partneri zhodnotili aktuálnu bezpečnostnú situáciu v Európe, osobitne po vyhlásení nezákonných takzvaných referend na Ukrajine.

Slovensko ratifikovalo **prístupové protokoly Fínska a Švédsko** do Severoatlantickej aliancie a podporovalo pokračovanie politiky otvorených dverí vrátane rozhodnutia z roku 2008 o euroatlantickej budúcnosti Ukrajiny a Gruzínska. SR tiež aktívne vystupovala na podporu aktivít na stabilizáciu regiónu západného Balkánu a vo vzťahu k najzraniteľnejším partnerom NATO. Aliancia poverila Slovensko zastupovaním organizácie v Izraeli ako kontaktnej ambasády NATO na ďalšie dva roky (do decembra 2024).

Hybridné hrozby

SR v roku 2022 podporila medzinárodné iniciatívy zamerané na zvýšenie odolnosti voči hybridným hrozbám vrátane posilnenia reakcie EÚ na ciele zahraničné dezinformačné aktivity po ruskej agresii voči Ukrajine. Zapojili sme sa do prípravy súborov nástrojov EÚ proti hybridnému pôsobeniu, ako aj proti zahraničnej manipulácii a zasahovaniu do informačného priestoru. Ich cieľom je umožniť efektívnejšiu detekciu takýchto aktivít voči EÚ a jej členom, ich prevenciu, ako i koordinovanú reakciu EÚ vrátane možných odvetných krokov voči ich zahraničným pôvodcom.

SR sa zapojila aj do aktivít na posilnenie kybernetickej bezpečnosti a kybernetickej diplomacie. Slovensko na pôde medzinárodných organizácií presadzovalo model otvoreného, slobodného, stabilného a bezpečného kybernetického priestoru, v ktorom sú uplatňované normy zodpovedného správania, chránené ľudské práva, slobody a medzinárodné právo a ktorý reflektuje prvky vzájomnej dôvery a transparentnosti. V koordinácii s ďalšími štátmi EÚ sme s týmto cieľom zároveň podporili schválenie rezolúcie VZ OSN k Akčnému programu zodpovedného správania krajín pri používaní informačno-komunikačných technológií v kontexte medzinárodnej bezpečnosti.

Boj proti terorizmu

SR sa podieľala na globálnom boji proti terorizmu vojenským personálom v misiách medzinárodného krízového manažmentu v Iraku a Mali s protiteroristickým mandátom vrátane finančnej podpory pre mechanizmus OSN na vyšetrovanie zločinov Dá'iš/ISIS.

Kontrola zbrojenia, odzbrojenie a nešírenie zbraní hromadného ničenia

SR sa zasadzovala za zachovanie a posilňovanie systému medzinárodných noriem kontroly zbrojenia, odzbrojenia a nešírenia, presadzovala ich univerzalizáciu a implementáciu. Kategoricky odsúdila neakceptovateľnú jadrovú rétoriku Ruska i ohrozovanie ukrajinských jadrových zariadení počas jeho invázie. Slovensko podporovalo aktivity Medzinárodnej agentúry pre atómovú energiu (MAAE) pri výkone jej mandátu na Ukrajine. Pokračovali sme v presadzovaní národných záujmov v oblasti mierového využívania jadrovej energie a nadobudnutia platnosti Zmluvy o všeobecnom zákaze jadrových skúšok (CTBT). Boli sme aktívni pri výkone

nášho členstva vo Výkonnej rade Organizácie pre zákaz chemických zbraní (OPCW) v Haagu, kde sme presadzovali podporu Ukrajine, požadovali dôsledné vyšetrovanie otravy Alexeja Navalného a riešenie otvorených otázok sýrskeho chemického programu. Na hodnotiacej konferencii Dohovoru o zákaze biologických zbraní (BWC) v Ženeve sme stáli za plnou implementáciou dohovoru vrátane jeho inštitucionálneho posilnenia v oblasti bio-technologického vývoja.

Na 27. zasadnutí Konferencie zmluvných štátov Dohovoru o chemických zbraniach sa delegácie venovali najmä vojne na Ukrajine a sýrskemu chemickému programu, 28. novembra 2022, Haag.

MULTILATERALIZMUS – SPOLOČNÉ RIEŠENIE PRE GLOBÁLNE PROBLÉMY

Oslabovanie efektívnosti mnohých multilaterálnych inštitúcií a schém, porušovanie noriem a princípov medzinárodného práva, globálny regres v oblasti uplatňovania demokratických princípov a porušovania ľudských práv nie je v záujme Slovenska. Preto slovenská diplomacia zvýšila intenzitu svojho konania na multilaterálnej scéne.

Organizácia spojených národov

Slovensko sa v roku 2022 v OSN sústredilo na presadzovanie troch vzájomne previazaných priorít: 1. predchádzanie konfliktom, mier a bezpečnosť, 2. udržateľný rozvoj a ochrana klímy a 3. angažovanosť v oblasti globálnych výziev.

Multilateralizmus v roku 2022 čelil veľkým výzvam najmä v súvislosti s ruskou agresiou proti Ukrajine. SR o to dôraznejšie podporovala medzinárodný poriadok založený na pravidlách a funkčných inštitúciách. V Bezpečnostnej rade OSN, vo Valnom zhromaždení OSN a na ďalších fórach OSN vystupovala SR s jednoznačnou podporou Ukrajiny a potreby rešpektovania medzinárodného práva. Dobrovoľnými finančnými príspevkami SR zmierňovala následky ruského ničenia na Ukrajine. Intenzívne spolupracovala so špecializovanými agentúrami OSN, ktoré výrazne posilnili svoju prítomnosť na Slovensku v súvislosti

Stretnutie so zástupcom vysokého komisára OSN pre utečencov Raoufom Mazoum využila štátna tajomníčka na podakovanie za podporu pri riešení ukrajinskej utečeneckej krízy na Slovensku a v susedných krajinách, 13. decembra 2022, Ženeva.

s utečeneckou krízou. Kancelária Vysokého komisára OSN pre utečencov (UNHCR), Medzinárodná organizácia pre migráciu (IOM) a Detský fond OSN (UNICEF) prispeli k humanitárnej pomoci, ako aj integrácii ukrajinských detí na Slovensku.

Dôležitou témou SR na pôde OSN zostáva **zmena klímy** s dôrazom na implementáciu existujúcich záväzkov. SR potvrdila svoje zaradenie medzi klimaticky najambicióznejšie štáty sveta aj na novembrovej konferencii zmluvných strán dohody OSN o zmene klímy COP27 v egyptskom Šarm aš-Šajchu.

Prezidentka Zuzana Čaputová sa zúčastnila na klimatickej konferencii OSN COP 27 v Egyptskom Šarm aš-Šajchu, 7. – 8. novembra 2022. (Foto: Kancelária prezidenta SR)

SR i naďalej prispievala do mierových operácií OSN. Ťažiskom slovenského príspevku bolo pôsobenie 240 príslušníčok a príslušníkov OS SR a 5 policajtov MV SR v operácii UNFICYP na Cypre. Bolo podpísané Memorandum o porozumení medzi vládou SR a UNWOMEN. Slovensko sa aktívne zapájalo do revízie implementačných mechanizmov Dohovoru OSN proti korupcii a Dohovoru OSN proti nadnárodnému organizovanému zločinu a realizovalo spoločné aktivity s agentúrami a organizáciami systému OSN.

Šéf slovenskej diplomacie Rastislav Káčer využil prítomnosť na Valnom zhromaždení OSN na ďalšie rokovania. V rámci stretnutia so Simou Bahousovou, námestníčkou generálneho tajomníka OSN a výkonnou riaditeľkou UN Women, podpísali Memorandum o porozumení medzi slovenským rezortom diplomacie a UN Women, 22. septembra 2022, New York. (Foto: Kancelária prezidenta SR)

Veľký dôraz rezort zahraničia kládol na komunikáciu globálnych tém širokej slovenskej verejnosti a aktívne zapájanie mladých ľudí do iniciatív a podujatí orientovaných na zvyšovanie povedomia o úlohách a cieľoch OSN. V októbri sa uskutočnil 2. ročník série podujatí Slovensko v OSN, zameraný na šírenie poznatkov o aktuálnych globálnych výzvach z agendy OSN s dôrazom na konflikt na Ukrajine a krízu multilateralizmu.

Slovensko v hlavných orgánoch a špecializovaných agentúrach OSN

SR bola v júni 2022 zvolená do **Hospodárskej a sociálnej rady OSN (ECOSOC)** na obdobie 2023 – 2025. Slovensku to umožňuje zapájať sa do riadenia rozvojového systému OSN, presadzovať rozvojovú politiku SR v medzinárodnom prostredí so zameraním na agendu vôd a zdravotníctva pre všetkých, ako aj udržateľný mestský rozvoj. SR bola zároveň zvolená do **Výkonnej rady Rozvojového programu OSN (UNDP)**, **Populačného fondu OSN (UNFPA)** a **Úradu OSN pre projektové služby (UNOPS)** na obdobie 2023 – 2025. Pokračovalo členstvo SR vo **Výkonnej rade Detského fondu OSN (UNICEF)**. Výkonná rada UNICEF zvolila SP SR pri OSN v New Yorku za svojho podpredsedu pre rok 2022. Stály predstaviteľ SR bol vymenovaný za spolupredsedu Medzivládnych rokovaní k reforme BR OSN počas 77. Valného zhromaždenia.

V nadväznosti na úspešné zasadnutie VZ OSN na vysokej úrovni k implementácii novej urbánnej agendy SR iniciovala založenie **novej Skupiny priateľov OSN pre UN HABITAT, udržateľné mestá a Novú urbánnu agendu**.

V kontexte pandémie SR podporovala výmenu informácií, zdieľanie údajov a osvedčených postupov najmä vo **Svetovej zdravotníckej organizácii (WHO)**. SR v r. 2022 získala historicky prvýkrát zastúpenie vo Výkonnej rade WHO v osobe prof. Jozefa Šuvadu.

Štátna tajomníčka Ingrid Brocková na otvorení Politického fóra na vysokej úrovni o udržateľnom rozvoji pod záštitou Hospodárskej a sociálnej rady (ECOSOC), 14. júla 2022, New York.

V roku 2022 zastávala SR funkciu koordinátora regionálnych skupín vo **Svetovej organizácii duševného vlastníctva (WIPO)**, čo výrazne zvýšilo profil SR v agende duševného vlastníctva.

Pôsobenie SR v Organizácii OSN pre vzdelávanie, vedu a kultúru (UNESCO) bolo zamerané na podporu Ukrajiny, presadzovanie ľudskoprávnej agendy a bezpečnosť novinárov. Za mimoriadny úspech v oblasti ochrany nehmotného kultúrneho dedičstva možno považovať zvolenie SR do Medzivládneho výboru na ochranu nehmotného kultúrneho dedičstva v júli 2022. SR bude rozhodovať taktiež o nových zápisoch prvkov na Reprezentatívny zoznam nehmotného kultúrneho dedičstva. Úspechom je nedávny už deviaty zápis prvku „živého dedičstva“, pre SR – Tradície spojené s chovom koní plemena lipican.

Štátny tajomník Andrej Stančák prijíma štátnu ministerku pre európske a medzinárodné záležitosti nemeckej spolkovej krajiny Bavorsko Melanie Humlovú. Navštívili aj pamätník venovaný Jánovi Kuciakovi a Martine Kušnírovej na Námestí SNP v Bratislave.

Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj

Slovensko začalo v r. 2022 spolupracovať s OECD pri implementácii cieľov udržateľného rozvoja Agendy 2030.

Gestorom projektu Širší systémový rámec udržateľného rozvoja na Slovensku bolo Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR v spolupráci s MZVEZ SR. Dôraz bol kladený na súčinnosť verejného sektora so súkromným, mimovládny a akademickým sektorom. SR je naďalej zapojená do spoločného programovania EÚ a do implementácie projektov spolupráce, realizovaných v rámci krajín Vyšehradskej štvorky aj Slavkovského formátu. Rezort diplomacie inicioval inovatívne partnerstvá s medzinárodnými aktérmi, v rámci aj nad rámec krajín EÚ. V júni 2022 vláda SR schválila II. monitorovaciu správu o implementácii Agendy 2030.

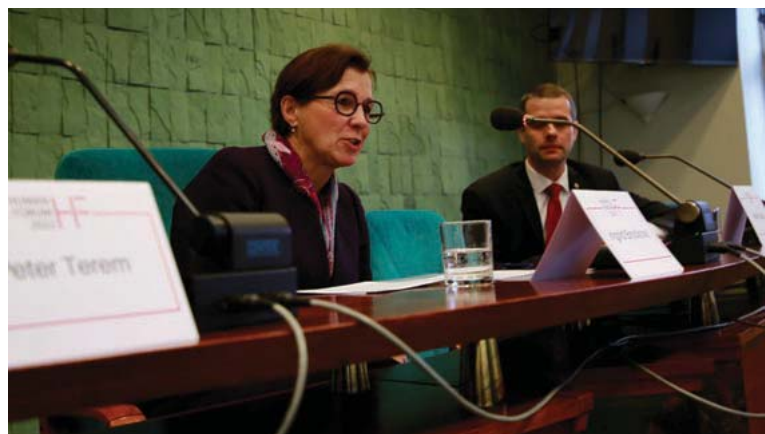
Medzinárodné právo

SR podporuje dodržiavanie princípov právneho štátu i činnosť **Medzinárodného súdneho dvora (MSD)**. Jedným z jeho súčasných sudcov je Peter Tomka. Slovensko sa v oblasti medzinárodného trestného práva zasadzovalo za posilňovanie a prehľbovanie spolupráce s **Medzinárodným trestným súdom**. SR je členom byra Medzinárodného trestného súdu (2021 – 2023) a aktívne sa zúčastňuje na zasadnutiach Zhromaždenia zmluvných strán Rímskeho štatútu Medzinárodného trestného súdu.

V decembri 2022 SR predložila Medzinárodnému súdnemu dvoru vyhlásenie o intervencii v prebiehajúcom konaní v spore medzi Ukrajinou a Ruskou federáciou vo veci výkladu a vykonávania Dohovoru o predchádzaní a trestaní zločinu genocídy.

Ľudské práva, demokracia, sloboda médií a ochrana novinárov

Multilaterálne prostredie v r. 2022 zaznamenalo hrubé porušovanie medzinárodného práva a ľudských práv,

Medzinárodná konferencia Ľudské práva a demokracia ako piliere stability a prosperity a posilňovanie demokracie v susedstve EÚ. Štátna tajomníčka Ingrid Brocková v paneli h regionálnej spolupráci pri presadzovaní ľudských práv a demokracie potvrdila, že ide o spoločnú agendu rezortu diplomacie s občianskou spoločnosťou, 22. novembra 2022, Banská Bystrica.

prehlbovanie rozdielov vo vnímaní spoločných hodnôt či stupňujúcu sa polarizáciu v prístupe k ľudským právam a demokracii. Slovensko posilnilo svoju **hodnotovú zahraničnú politiku**. Rezort diplomacie spustil rezortnú schému na **podporu ľudských práv a demokracie** priamo v teréne. Projekty v r. 2022 sa prioritne sústredili na boj proti antisemitizmu, slobodu médií, bezpečnosť novinárov a na rodovú rovnosť.

SR nebola ľahostajná k porušovaniu ľudských práv vo svete. V **Rade OSN pre ľudské práva** podporila iniciatívy, ktoré poukazujú na neuspokojivú ľudskoprávnú situáciu v niektorých krajinách. Vylúčenie Ruska z Rady Európy a pozastavenie jeho členstva v Rade OSN pre ľudské práva bolo jedinou možnou reakciou medzinárodného spoločenstva na ruskú agresiu proti Ukrajine.

Tematicky sa Slovensko zameralo na posilňovanie **slobody médií a bezpečnosti novinárov**. Novinári nemôžu byť vystavení dileme, či zverejnia článok, alebo si zachránia život. Preto sa SR zapojila do neformálnych platforiem ako **Koalícia za slobodu médií, Samit za demokraciu** či **Medzinárodné partnerstvo pre informácie a demokraciu**. V Rade OSN pre ľudské práva podporila iniciatívy cielené na slobodu médií a bezpečnosť novinárov.

V r. 2022 Slovensko spolu so skupinou členských štátov EÚ prišlo s návrhom posilniť angažovanosť Európskej únie v **boji proti korupcii** vo svete a tým posilniť globálnu ochranu demokracie a princípov právneho štátu. V Bruseli sa vďaka našej iniciatíve začali diskusie o zahrnutí vážnych prípadov korupcie v tretích krajinách medzi dôvody sankcionovania.

Občianska spoločnosť je jedným z pilierov fungujúcej demokracie a naším dôležitým partnerom pri presadzovaní ľudských práv. V novembri 2022 MZVEZ SR zorganizovalo spolu s občianskou platformou Human Forum medzinárodnú konferenciu k ľudským právam a demokracii doma a vo svete.

Organizácia pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe

Na činnosť **Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe** (OBSE) mala bezprostredný negatívny vplyv ruská vojna na Ukrajine. Účastnícke štáty sa nedokázali dohodnúť na základných modalitách organizovania zásadných podujatí či na rozpočte pre rok 2022. SR podporila principiálny postoj poľského predsedníctva OBSE pri riadení organizácie, ktoré nemohlo zostať v neutrálnej pozícii v situácii, keď Rusko porušilo takmer

všetky princípy fungovania organizácie. Pre nesúhlas Ruska došlo k ukončeniu činnosti dvoch misií OBSE na Ukrajine – Osobitnej pozorovateľskej misie (SMM) a Projektového koordinátora na Ukrajine (PCU). S cieľom prešetriť porušovania ľudských práv na Ukrajine zo strany ruskej armády a posúdiť stav dodržiavania záväzkov Ruska v oblasti ľudských práv a základných slobôd SR podporila spustenie tzv. Moskovského mechanizmu OBSE.

Rada Európy

Bezprecedentný rok 2022 sa začal vylúčením Ruska z **Rady Európy** (RE) v odpovedi na ruskú agresiu voči Ukrajine. Pandémia a ruská agresia na Ukrajine boli sprevádzané dlhodobou sledovaným ústupom demokracie a odklonom od ľudských práv v Európe. Tieto dve zásadné okolnosti vyvolali potrebu začať proces sebareflexie a nastavenia novej stratégie RE pre novú geopolitickú situáciu. Bolo prijaté rozhodnutie o vytvorení skupiny na vysokej úrovni (členkou bola aj prof. Iveta Radičová), ktorá pripravila návrh 30 odporúčaní pre ďalšie smerovanie RE. Tieto budú základom pre agendu nadchádzajúceho 4. samitu RE v r. 2023. SR sa profilovala ako zodpovedný člen RE s osobitným dôrazom na práva menšín, osobitne Rómov, slobodu novinárov a práva detí. SR finančne prispela na podporu činnosti Platformy na ochranu novinárov a na fungovanie ESLP. Dôležitým bolo schválenie 5. hodnotiacej správy o implementácii Rámcového dohovoru na ochranu národnostných menšín v SR konsenzom.

Zástupcovia 46 členských štátov sa na výročnom stretnutí vrcholného orgánu Rady Európy, ktoré sa konalo v závere talianskeho predsedníctva, venovali reakcii najstaršej paneurópskej politickej organizácie na ruskú vojenskú agresiu voči Ukrajine. Slovenskú republiku zastupoval štátny tajomník Martin Klus, 20. mája 2022, Turín.

2

EURÓPSKA POLITIKA

Vojna na Ukrajine zvýraznila dôležitosť hľadania spoločných európskych odpovedí na najzásadnejšie výzvy a dilemy európskeho kontinentu. Od spoločných riešení bude závisieť, či Európa vyjde z navrstvených globálnych i regionálnych kríz posilnená a rešpektovaná.

SLOVENSKO V EURÓPSKEJ ÚNII

Po prekonaní krízy spôsobenej pandémiou COVID-19 ruský vojenský útok proti Ukrajine spôsobil energetickú krízu, ktorá ovplyvňuje všetky segmenty spoločnosti a je sprevádzaná prudkým rastom inflácie. V súčasnej kombinácii kríz akútne do popredia vystupuje nutnosť zachovania jednoty EÚ a spolupráce s demokratickými partnermi vo svete.

Slovenskú republiku na rokovaní Európskej rady 20. – 21. októbra 2022 v Bruseli zastupoval predseda vlády SR Eduard Heger. Témami zasadnutia boli Ukrajina v kontexte pokračujúcej ruskej agresie a podpory zo strany EÚ, hriech infraštruktúra, energetika, ekonomické otázky a vonkajšie vzťahy. (Foto: Európska únia)

Partnerská dohoda a Plán Slovensko

Rok 2022 priniesol míľnik v podobe schválenia kľúčových programových dokumentov Slovenskej republiky pre nové viacročné rozpočtové obdobie 2021 – 2027 – Partnerskej dohody, ako aj súvisiaceho Programu Slovensko. Z nových eurofondov tak SR bude môcť čerpať takmer 12,6 mld. eur na zlepšenie života ľudí v regiónoch, energetickú bezpečnosť, digitalizáciu či zelené riešenia. Investície budú smerovať do modernizácie, inovácií, dekarbonizácie, vzdelávania, sociálnej a ďalších oblastí.

Migrácia

Ruská agresia na Ukrajine spôsobila masívne príchody ukrajinských vojnových utečencov, najmä žien, detí a starších ľudí do krajín EÚ. V reakcii na túto bezprecedentnú situáciu bola po prvýkrát na úrovni aktívovaná smernica o dočasnej ochrane, ktorá umožnila vysídleným osobám z Ukrajiny požívať v celej EÚ harmonizované práva týkajúce sa pobytu, prístupu na trh práce, k bývaniu, lekárskej pomoci či vzdelávaniu.

Okrem krízového manažmentu EÚ pokračovala aj v rokovaní o štrukturálnej reforme svojej migračnej a azylovej politiky, t. j. o Novom pakte o migrácii a azyle. Francúzske i české predsedníctvo Rady EÚ pracovali na zadefinovaní kľúčových politických princípov reformy. Úspešne rozvíjali tzv. koncept solidarity a zodpovednosti, ktorý by mal priniesť vyššiu zodpovednosť krajín, predvídateľnú mieru solidarity i pružnosti. Prínosom tejto diskusie z pohľadu SR bolo definitívne odmietnutie tzv. povinných kvót na relokácie žiadateľov o azyl, ako aj pevné etablovanie myšlienky flexibilnej podoby solidarity s tými členskými štátmi, ktoré sa ocitnú pod migračným tlakom.

Dianie v EÚ a v strednej Európe v druhej polovici roka poznačil vývoj na západobalkánskej migračnej trase, kde došlo k nárastu počtu nelegálnych migrantov smerujúcich do EÚ v porovnaní s rokom 2021 o takmer 180 %. Slovensko sa ocitlo v centre tranzitných migračných tokov z Maďarska do západnej Európy. Česká republika a Rakúsko zaviedli na vnútorných hraniciach so SR dočasné kontroly. V tejto situácii Slovensko zdôrazňovalo potrebu vyhnúť sa unilaterálnym krokom, ktoré by ohrozili integritu schengenského priestoru. Apelovalo na európske riešenia v podobe posilnenia ochrany vonkajšej hranice EÚ, dôsledného vykonávania readmisných dohôd EÚ s tretími krajinami, ako aj spolupráce s kľúčovými partnermi na migračnej trase, akými sú Srbsko či Turecko. Výzvou smerom do budúcnosti zároveň zostala otázka readmisí medzi členskými štátmi v rámci schengenského priestoru.

Energetická bezpečnosť

Vojna na Ukrajine mala výrazný efekt na energetickú bezpečnosť SR. Už krátko po ruskej invázii sa lídri členských štátov EÚ dohodli, že čo najskôr postupne ukončia závislosť únie od dovozu ruských fosílnych palív, ktoré sú zneužívané ako hospodárska a politická zbraň. Európska komisia preto v máji predstavila plán REPowerEU, v ktorom popri opatreniach v podobe zvýšenia energetickej efektívnosti či urýchlenia zavádzania obnoviteľných zdrojov energie zdôrazňuje potrebu diverzifikácie dodávok plynu s dôrazom na LNG. Vzhľadom na doterajšiu vysokú závislosť od dovozu energonosičov z Ruska bolo pre Slovensko mimoriadne dôležitým prvkom doplnenie nových kapitol do plánov obnovy a odolnosti členských štátov, v ktorých vznikne priestor na potrebné dodatočné investície na podporu energetickej tranzície a odchodu od ruských fosílnych palív.

Štátny tajomník Andrej Stančík na pravidelnom zasadnutí Rady EÚ pre zahraničné veci. Hlavnou témou rokovaní bola agresia Ruska proti Ukrajine a prístup Únie k Iránu, 12. decembra 2022, Brusel. (Foto: Európska únia)

Uplynulý rok charakterizovali aj prudko sa zvyšujúce ceny elektriny a plynu. V priebehu jesene bol na úrovni EÚ prijatý celý rad núdzových opatrení na trhu s elektrinou aj plynom. Cieľom bolo stabilizovať trh bez narušenia jeho základných princípov a prispieť k zníženiu cien energií bez ohrozenia ich dostupnosti. Za jednoznačný diplomatický úspech možno označiť presadenie myšlienky využitia nevyčerpaných eurofondov na financovanie národných opatrení súvisiacich s rastom cien energií, ktorú si po iniciatíve SR osvojila Európska komisia.

Klimatická politika

V priebehu roka intenzívne pokračovali rokovania o legislatívnych návrhoch z klimatického balíka Fit-for-55. Jeho podstatou je revízia európskej legislatívy týkajúcej sa klímy, energetiky či dopravy s cieľom reflektovať ambíciu zníženia emisií skleníkových plynov do roku 2030 o 55 % v porovnaní s úrovňami z roku 1990. Českému predsedníctvu sa v druhom polroku podarilo v rokovaníach s Európskym

parlamentom uzatvoriť veľkú časť z návrhov. Pre SR bol jedným z najvýznamnejších návrh na znížene emisií CO₂ pre osobné a úžitkové vozidlá o 100 % do roku 2035 spojený s ukončením predaja vozidiel s konvenčným spaľovacím motorom. Slovensko spolu s partnermi presadilo možnosť revízie tohto cieľa, ako aj možnosť pokračovať s výrobou vozidiel na emisne neutrálne palivo aj po roku 2035.

Plán obnovy

Slovensko úspešne pokračovalo v napĺňaní Plánu obnovy, ktorý vznikol ako odpoveď na zlú ekonomickú situáciu po pandémie. Ide o kombináciu systémových zmien prostredníctvom reforiem a finančnej injekcie pre SR vo forme investícií vo výške 6 miliárd eur. Opatrenia musia byť zrealizované do r. 2026. Slovensko si v r. 2022 podalo dve žiadosti o platbu. Prvú vo výške 458 miliónov eur, ktorú už dostalo, a druhú za 815 miliónov, ktorú posudzuje EK. Za posledný rok SR prijala niekoľko kľúčových reforiem a splnila dôležité míľniky v žiadostiach o platbu, ktoré sú základom pre zlepšenie života občanov, napr. optimalizáciu siete nemocníc, reformu súdnej mapy, reformu verejného obstarávania, reformu SAV, reformu riadenia vysokých škôl, reformu riadenia národných parkov, reformu riadenia a podpory, vývoja a inovácií a zjednodušenie uznávania vzdelania a odborných kvalifikácií.

Konferencia o budúcnosti Európy

Projekt Konferencie o budúcnosti Európy bol úspešne ukončený v máji 2022. Záverečná správa konferencie obsahovala 49 návrhov rozpracovaných v 326 konkrétnych odporúčaniach pre budúce smerovanie Únie. Európska komisia ich využila pri príprave pracovného programu na rok 2023. MZVEZ SR iniciovalo medzirezortnú diskusiu k téme zefektívnenia rozhodovacích procesov Rady, ktorá bola jednou z najviac rezonujúcich požiadaviek občanov.

Na medzirezortnej debate k zefektívneniu rozhodovacích procesov Rady EÚ sa zúčastnil predseda vlády SR E. Heger. V diskusii v ďalších paneloch vystúpili štátna tajomníčka Ingrid Brochová, poslanci NR SR, Európskeho parlamentu i zástupcovia mimovládnych organizácií, priemyslu a diplomatického zboru, 30. mája 2022, Bratislava.

3 PREZENTÁCIA ZAHRANIČNOPOLITICKÝCH ZÁUJMOV SR

Všetko, čo v uplynulom roku úspešne a pozitívne reprezentovalo Slovensko v medzinárodnom prostredí, pôsobilo aj ako skvelý nástroj slovenskej diplomacie pri presadzovaní zahraničnopolitických i ekonomických záujmov krajiny a pri zlepšovaní značky Slovensko vo svete. V tomto zmysle boli výbornými slovenskými vyslancami úspešní umelci, športovci, vedci či dobrí komunikátori so zahraničnou i domácou verejnosťou.

Strategická komunikácia a verejná diplomacia

V roku 2022 rezort skvalitnil komunikáciu s verejnosťou. K 1. septembru spustil **nové webové sídlo**, ktoré je užívateľsky prístupnejšie a uspokojené aktuálnym trendom konzumácie obsahu na internete. Zásadnou bola zmena vizuálnej identity a zjednotenie komunikácie na sociálnych sieťach. To robí online komunikáciu zrozumiteľnou a jasne identifikovateľnou s rezortom.

Výrazný vplyv na komunikáciu ministerstva mala **ruská vojenská agresia proti Ukrajine**, ktorá ovplyvnila podobu aj štruktúru komunikovaných tém a výstupov. Bezprostredne po vypuknutí invázie rezort jasne prezentoval verejnosti

Mimoriadna situácia na Ukrajine, strata spoločenského konsenzu o zahranično-politickej orientácii Slovenska a hľadanie nového komunikačného prístupu k verejnosti dominovali 20. ročníku Hodnotiacej konferencie zahraničnej politiky SR, 10. februára 2022, Bratislava.

Konferencia s názvom Úloha OSN vo svete po 24. februári bola úvodným podujatím druhého ročníka série aktivít Slovensko v OSN, ktorých cieľom bolo priblížiť pôsobenie medzinárodnej organizácie širšej verejnosti pri príležitosti 77. výročia jej vzniku. V rámci podujatia Rastislav Káčer udelil Strieborné plakety Ministra zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky Jurajovi Riečanovi a Ottovi Gušťaříkovi, 18. októbra 2022, Bratislava.

základné naratívy – agresor je Rusko, Ukrajina je obeť, Slovensko je vďaka členstvu v NATO v bezpečí a je v našom záujme Ukrajine pomáhať. Dôležitou v tomto ohľade bola komunikácia so samosprávami, ktoré dostávali letáky so základnými komunikačnými posolstvami, ako aj užitočnými kontaktmi. Prostredníctvom sociálnych sietí ministerstvo pravidelne prinášalo zhrnutia toho, aké sú slovenské pozície a kroky Slovenska i spojencov v EÚ a NATO. Vďaka dlhodobému monitoringu **dezinformačnej scény** a výmene informácií so zahraničnými partnermi bol rezort schopný adekvátne reagovať na dezinformácie spojené s vojnou na Ukrajine. Využíval na to metódu **prebunking** (upozorniť dopredu na možné dezinformácie, ktoré sa ešte len budú šíriť) a **debunking** (vyvracanie dezinformácií).

Konferencia Ženy v diplomacii ponúkla priestor na vyhodnotenie pokroku v oblasti inklúzie a diverzity v prostredí slovenskej diplomacie a zahraničnej politiky, 9. novembra 2022, Bratislava.

Rezort diplomacie vysielal diskusiu HlbokáOnline prvýkrát zo zahraničia a prvýkrát s divákmi z Bruselu, 16. mája 2022, Brusel.

V roku 2022 ministerstvo pokračovalo v organizovaní online diskusií pod názvom **HlbokáOnline**, ktorých cieľom je divákovi priblížiť priority slovenskej zahraničnej a európskej politiky. Tradične boli hosťami debát okrem predstaviteľov rezortu diplomacie aj odborníci z akademického a mimovládneho prostredia. V roku 2022 ministerstvo zorganizovalo 9 diskusií vo vynovenom formáte s celkovou sledovanosťou viac ako 120 tisíc videní. Najväčšiu sledovanosť dosiahlo vydanie venované aktuálnej situácii na Ukrajine (28 tisíc videní, vysielané 2. 3. 2022). Rezort realizoval aj pilotné vysielanie diskusie **HlbokáOnline v zahraničí** – v Bruseli za osobnej účasti vyše 200 divákov.

Ministerstvo zopakovalo formát **Ženy v diplomacii**, v rámci ktorého rezort prostredníctvom **online aj offline komunikačných aktivít** poukazoval na postavenie žien v spoločnosti, úlohu a profesionálny vklad diplomatiek do fungovania zahraničnej politiky, ako aj dôležitosť vzdelávania a kariérneho rastu žien v diplomacii. Pokračoval aj formát **Týždeň OSN**, ktorý priblížil verejnosti fungovanie a význam OSN aj v kontexte ruskej agresie voči Ukrajine.

GLOBSEC 2022 Bratislava Forum – podujatie medzinárodného think tanku Globsec realizované v spolupráci s MZVEZ SR znamená osobitný prínos pre strategickú komunikáciu Slovenska s medzinárodnou odbornou verejnosťou. S vyše 130 panelistami – medzi nimi viacerými prezidentmi, premiérmi, ministrami, diplomatmi vrátane čelných predstaviteľov Ukrajiny, ale aj medzinárodne uznávanými politológmi a novinármi – a 1 500 účastníkmi z 80 krajín sveta sa GLOBSEC 2022 Bratislava Forum zaradil medzi najvýznamnejšie strategické bezpečnostné konferencie sveta. 17. ročník fóra v júni 2022 bol najväčšou konferenciou svojho druhu v strednej Európe a tematicky sa venoval Ukrajine, jej podpore a povojnovej obnove. Podobnú úlohu v oblasti strategickú komunikáciu splnilo ďalšie podujatie think tanku Globsec: **Tatra Summit**, ktoré je zamerané na európske a ekonomické témy.

Vo vzťahu k domácejmu i externému prostrediu splnila dôležitú rolu na poli strategickú komunikáciu tradičná **Hodnotiaca konferencia zahraničnej a európskej politiky SR**, ktorú rezort zahraničia organizuje v úzkej spolupráci so Slovenskou spoločnosťou pre zahraničnú politiku. Jej už 20. ročník vo februári 2022 za účasti najvyšších ústavných činiteľov, popredných expertov a diplomatického zboru hodnotil vývoj slovenskej zahraničnej a európskej politiky a jej strategické smerovanie.

Dôležitým prvkom strategickú komunikáciu sú aj **osobné stretnutia a prítomnosť v regiónoch**. Aj preto ministerstvo zriadilo informačné stánky na Leteckom festivale v Piešťanoch a Európskom Olympijskom festivale v Banskej Bystrici. Zámerom bolo prostredníctvom rôznych interaktívnych kvízov a aktivít prezentovať priority slovenskej zahraničnej politiky, predovšetkým naše členstvo v NATO a Európskej únii.

V roku 2022 rezort nadviazal na **20. výročie rekonštrukcie Palugyayovho paláca** ako súčasť MZVEZ SR a v jeho reprezentačných salónoch uviedol expozíciu slovenského

Expozícia slovenského výtvarného umenia v priestoroch Palugayovho paláca.

výtvarného umenia. Prostredníctvom obrazov od tých najvýznamnejších slovenských umelcov, akými sú Ladislav Medňanský, Martin Benka, Ester Martinčeková Šimerová alebo Milan Laluha, rezort využíva prezentačný potenciál slovenského výtvarného umenia a aj touto formou predstavuje krajinu zahraničným delegáciám a návštevníkom paláca.

Kultúrna diplomacia

Kultúrna diplomacia bola aj v roku 2022 účinným nástrojom zahraničnopolitického pôsobenia Slovenska a zároveň prirodzenou súčasťou prezentácie našej krajiny vo svete. Rezort naplnil koncepciu postupu ministerstva v oblasti prezentácie slovenského umenia a kultúry v zahraničí na roky 2020 – 2024, ktorá zahŕňa dlhodobé plánovanie vlajkových projektov a širokospektrálnych Týždňov Slovenska vo vybraných krajinách sveta.

Rok 2022 bol zameraný na **prezentáciu slovenského hudobného umenia** v troch prioritných krajinách – USA,

Generálny konzulát SR v New Yorku 3. novembra 2022 usporiadal vlajkové podujatie kultúrnej diplomacie v USA v roku 2022 – druhý ročník Slovaks in Concert v prestížnej Carnegie Hall. (Foto: Paul Martinka)

Nórsku a Španielsku. V New Yorku sa v rámci 2. ročníka Slovaks at Carnegie predstavili renomovaní slovenskí hudobníci. V hlavnom meste Nórska, Osle, sa uskutočnil koncert Štátneho komorného orchestra Žilina, ktorý dopĺňali sprievodné akcie. V národnej knižnici v Osle bola prezentovaná historicky prvá nórska verzia troch detských rozprávkových kníh a prierezová výstava detských kníh slovenských a nórskeho ilustrátorov zo zbierok Medzinárodného domu umenia pre deti BIBIANA pod gesciou MK SR ako Deň slovenskej kultúry. V Auditório Nacional de Música v Madride sa uskutočnil slávnostný koncert Štátnej filharmónie Košice.

Týždne Slovenska prebehli úspešne v troch krajinách – USA, Turecku a Bulharsku. Na pôde USA prebiehal multižánrový a multitematický projekt nazvaný Rok Slovenska. V jeho rámci bola predstavená unikátna prezentácia slovenského sklárstva Slovak Crystal Show, vystúpenie Túlavého divadla či koncert slovenských a amerických hudobníkov a interpretov s názvom ONENESS FESTIVAL. Pod názvom Dni slovenskej kultúry a umenia v Turecku sa slovenská kultúrna diplomacia predstavila v Ankare aj Istanbuli. Významnou súčasťou bola prezentácia slovenského divadla, súboru Debris Company, výstavy Divadelného ústavu o histórii slovenského divadelníctva a výstavy slovenského výtvarného umenia Echoes of Gestures. V bulharskej Sofii sme zrealizovali cyklus podujatí pod hlavičkou Dni slovenskej kultúry v Bulharsku.

V národnej knižnici, v hlavnej budove Deichmanske Biblioteket, sa uskutočnila prezentácia nórskej verzie historicky vôbec prvých troch detských rozprávkových kníh slovenských autorov, 14. novembra 2022, Oslo.

Sieť **Slovenských inštitútov** (Berlín, Budapešť, Jeruzalem, Moskva, Paríž, Praha, Rím, Varšava, Viedeň) je inštitucionálnym základom prezentácie slovenského umenia a kultúry v zahraničí. V apríli 2022 bol za účasti predsedu NR SR Borisa Kollára, ministra Ivana Korčoka a izraelského ministra zahraničných vecí Yaira Lapida oficiálne otvorený Slovenský inštitút v Jeruzaleme.

Slovenské inštitúty a zastupiteľské úrady v zahraničí predstavili širokej verejnosti na multižánrových podujatiach to najlepšie, čo na Slovensku máme. Z mnohých úspešných prezentácií možno vyzdvihnúť Slovenské dni na Malte v hlavnom meste Valletta, Týždeň slovenskej kultúry v poľských mestách Varšava, Vroclav, Zabrze, výstavu Svetelné pasce sklárov Jána Zoričáka a Pétera Botsa v Budapešti a otváraciu výstavu Slovenského inštitútu v Jeruzaleme, EXPEDITION 10, ktorá bola veľkolepou prezentáciou slovenského súčasného umenia.

Minister Ivan Korčok spolu so šéfom izraelskej diplomacie Yairon Lapidom a s predsedom Národnej rady SR Borisom Kollárom slávnostne otvoril Slovenský inštitút v Jeruzaleme, 13. apríla 2022, Jeruzalem.

Slovenské umenie bolo zastúpené na mnohých renomovaných podujatiach, napr. na 5. ročníku medzinárodného biénále súčasného výtvarného umenia a remesiel Révelations v Paríži či na Jerusalem Design Week. Slovensko v rámci platformy medzinárodnej spolupráce EUNIC (European Union National Institutes for Culture) participovalo divadelným projektom na podujatí Štvrte života - Quartieri di vita v Neapole, európskom kultúrnom festivale Babylon Europa v Berlíne a chorvátsko-slovenskom klasickom koncerte v Rakúsku.

Slovenské predsedníctvo vo **Vyšehradskej štvorke** sme podporili koncertom V4 Jazz Quartett vo Viedni, koncertom jazzového zoskupenia hudobníkov V4 a Talianska Voice of Colours v Perugii. Pamiatku prvých transportov slovenských Židov z Popradu si projektom *Zabudnúť znamená nechať ich znova zomrieť* pripomenuli v rámci Pietneho dňa v Terezíne. S veľkým záujmom sa stretol prvý rezidenčný program v Slovenskom inštitúte Jeruzalem, v rámci ktorého umelci tvoria v priestoroch inštitútu, spolupracujú so zástupcami miestnej umeleckej obce a ich diela sú výsledkom pôsobenia v zaujímavom prostredí.

Tradíciu a vysokú úroveň slovenského umenia dôstojne reprezentovali najvýznamnejšie slovenské **umelecké telesá**. Komorný orchester Slovenskej filharmónie v Berlínskom dóme a v najstaršom parížskom opátstve Saint-Germain-des-Prés. Divácky vysoko ocenené bolo aj 4-dňové

hostovanie Slovenského národného divadla v Prahe so 4 inscenáciami či vystúpenie umeleckého súboru Lúčnica vo varšavskom divadle Teatr Polski.

Koordinovaná prezentácia Slovenska v zahraničí

V rámci koordinácie jednotnej prezentácie Slovenska v zahraničí vznikla v máji 2022, v rámci novovzniknutej Rady vlády SR pre konkurencieschopnosť a hospodársky rast, **Pracovná skupina pre ekonomickú diplomáciu a jednotnú prezentáciu Slovenska v zahraničí**. Pracovná skupina má ambíciu pôsobiť ako odborná platforma na navrhovanie, plánovanie a prípravu konkrétnych projektov ekonomickej diplomacie a jednotnej prezentácie Slovenska v zahraničí.

V roku 2022 rezort diplomacie predstavil komunikačné posolstvá a vizuálnu identitu Predsedníctva SR vo Vyšehradskej skupine 2022/2023 a v závere roka aj návrh vizuálnej identity nadchádzajúceho 30. výročia vzniku Slovenskej republiky v roku 2023.

Rokovanie Pracovnej skupiny pre ekonomickú diplomáciu a jednotnú prezentáciu Slovenska v zahraničí. Členmi pracovnej skupiny sú zástupcovia rezortov, inštitúcií a implementačných agentúr, ktoré sa najvýraznejšou mierou podieľajú na presadzovaní ekonomických záujmov a prezentácii SR v zahraničí, 31. mája 2022, Bratislava.

4

PROSPERITA A SOLIDARITA

Postpandemické obdobie a ruská agresia na Ukrajinu v roku 2022 zásadným spôsobom zmenili globálne prostredie a pre ekonomickú diplomaciu a rozvojovú spoluprácu priniesli nové výzvy. Slovensko sa sústredilo na posilnenie obchodných partnerstiev so spoľahlivými obchodnými partnermi a na zníženie strategickej závislosti v citlivých odvetviach. Slovenskej rozvojovej spolupráci a humanitárnej pomoci dominovala téma pomoci osobám a spoločnostiam postihnutým vojnou na Ukrajine.

EKONOMICKÁ DIPLOMACIA

Ministerstvo ako koordinátor presadzovania slovenských obchodno-ekonomických záujmov v zahraničí sa

v uplynulom roku zameralo najmä na sprostredkovanie obchodných kontaktov, podporu vzájomných partnerstiev a na poskytovanie záštity pre slovenské firmy na veľtrhoch a výstavách. Rezort diplomacie vytvoril nové formáty na vyvažovanie záujmov a posilnenie medzirezortnej koordinácie. Za kľúčové považujeme schválenie spoločného dokumentu MZVEZ SR a MH SR Koncepcia vonkajších ekonomických vzťahov a ekonomickej diplomacie na roky 2022 – 2030. Možnosti podpory efektívnejšej proexportnej politiky boli zadefinované v Akčnom pláne na roky 2023 a 2024.

V rámci Rady vlády SR pre konkurencieschopnosť a produktivitu rezort zahraničia predsedá **Pracovnej skupine pre ekonomickú diplomaciu a jednotnú prezentáciu v zahraničí**. Koordinačnú úlohu v oblasti vonkajších

Štátna tajomníčka Ingrid Brochová spolu s predsedom vlády Eduardom Hegerom otvorili 27. septembra 2022 v Šamorine druhý ročník Exportného fóra.

ekonomických vzťahov ministerstvo zahraničia posilňuje cez neformálnu medzirezortnú platformu **Tím Slovensko**, ktorá sa v roku 2022 stretla päťkrát. Praktickým výsledkom zintenzívnenia spolupráce v oblasti podpory a propagácie cestovného ruchu bolo podpísanie **Dohody o spolupráci s agentúrou Slovakia Travel**.

Počas návštevy Košického samosprávneho kraja delegácia navštívila slovenskú spoločnosť Ryba Košice, ANTIK Telecom a Technickú univerzitu v Košiciach, kde sa stretla aj so zástupcami Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach, Univerzity veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach a Inovačného centra, Košického hradu, 5. – 6. decembra 2022, Košice.

Aktivity slovenskej ekonomickej diplomacie

Exportné fórum: je interaktívna komunikačná platforma ekonomickej diplomacie určená slovenským **exportérom**. Jej jedinečnosť spočíva v priamom kontakte podnikateľov s ekonomickými diplomatmi a ďalšími aktérmi štátnej správy. Druhého ročníka fóra 27. septembra 2022 sa v Šamoríne zúčastnilo vyše 320 účastníkov, z toho 145 predstaviteľov podnikateľských subjektov. Minister zahraničných vecí odovzdal zlatú plaketu za prínos a spoluprácu v oblasti ekonomickej diplomacie predstaviteľom troch úspešných inovatívnych firiem Microstep-MIS, spol. s r.o., Chemosvit Fibrochem, s. r. o., a ESET, spol. s r.o.

Inovačné dni: ministerstvo pravidelne poukazovalo na príklady dobrej praxe na Slovensku a podporovalo tým expanziu **slovenských inovácií do zahraničia**. Pod záštitou štátnej tajomníčky Ingrid Brockovej sa v septembri 2020 začali organizovať pravidelné návštevy veľvyslancov akreditovaných v SR v slovenských inovatívnych firmách a vedecko-výskumných inštitúciách so silným medzinárodným potenciálom. V roku 2022 navštívili 10 partnerov: ESET, Kempelenov inštitút inteligentných technológií a firmu Innovatrics, Powerful Medical, Nitriansky samosprávny kraj, Vesmírny priemysel v SR a pridružené členstvo SR v Európskej vesmírnej agentúre (ESA), Sensoneo, Banskobystrický samosprávny kraj, Slovenskú alianciu

pre inovatívnu ekonomiku (SAPIE) a firmu Vacuum Group, Glycanostics a Hlavné mesto SR Bratislava.

Inovačný deň v spoločnosti Glycanostics, ktorá vyvinula, odskúšala a zaregistrovala cenovo dostupný a neinvazívny test na detekciu rakoviny prostaty. S vysokou presnosťou dokáže diagnostikovať 11 druhov tohto ochorenia, 23. novembra 2022, Bratislava.

Z regiónov do sveta: iniciatívne podujatia rezortu diplomacie mali za cieľ v spolupráci s vyššími územnými celkami **zvýšiť zapojenie malých a stredných podnikov, vedeckých a vzdelávacích inštitúcií do zahraničných aktivít**. V roku 2022 sa uskutočnili 4 podujatia: v Nitrianskom samosprávnom kraji (15. – 16. marca), v Prešovskom samosprávnom kraji (25. – 26. apríla), v Banskobystrickom samosprávnom kraji (22. – 23. júna) a v Košickom samosprávnom kraji (5. – 6. decembra).

Exportný dom: ide o formát **proexportných služieb** štátnymi aktérmi pod záštitou MZVEZ SR na významných **veľtrhoch a výstavách v SR**. Na Exportnom dome participujú štátne a verejné inštitúcie, ktoré poskytujú informačné, poradenské a finančné služby pre podporu exportu, najmä SARIO, SBA, Eximbanka SR, SOPK, Slovakia Travel a ďalšie.

Projektová schéma na podporu ekonomickej diplomacie: predstavuje **finančný nástroj** ministerstva na financovanie aktivít ekonomickej diplomacie s účasťou podnikateľských

Štátna tajomníčka Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR Ingrid Brocková otvorila 18. januára 2022 workshop pre udržateľné investície a prezentáciu slovenských start-upov. Podujatia boli súčasťou týždňa globálnych udržateľných cieľov v slovenskom pavilóne veľtrhu EXPO v Dubaji.

subjektov. V roku 2022 bolo schválených 36 projektov ekonomickej diplomacie predložených ZÚ v sume 209 tisíc eur.

EXPO Dubaj: MZVEZ SR sa zúčastnilo na EXPO Dubaj 2022 ako gestor týždňa **Globálne ciele udržateľnosti** (Global Goals Week) v Slovenskom pavilóne od 16. do 22. januára 2022. Delegáciu štátnej tajomníčky Ingrid Brockovej a štátneho tajomníka Karla Galeka sprevádzala podnikateľská misia sedemnástich inovatívnych slovenských spoločností. Hlavnou témou týždňa bola udržateľnosť – 17 cieľov udržateľného rozvoja Agendy 2030. Top podujatím týždňa v Slovenskom pavilóne bola svetová premiéra prvého univerzálneho čipu na svete spoločnosti Tachyum v prítomnosti vyše 200 účastníkov z celého sveta.

Prezidentka Zuzana Čaputová 27. januára 2022 otvorila slovenský Národný deň na svetovej výstave EXPO v Dubaji. (Foto: Kancelária prezidenta SR)

Služby pre podnikateľskú verejnosť

Aktivity na podporu podnikateľov:

- V roku 2022 Podnikateľské centrum nášho ministerstva spracovalo 767 dopytov podnikateľskej verejnosti.
- V rámci podpory ekonomickej diplomacie bolo v roku 2022 zrealizovaných 36 projektov v hodnote 209 tis. EUR.
- Schválené boli 4 vykonávacie protokoly v hodnote 37 tis. EUR v spolupráci s SOPK.
- Vydávaný bol týždenný prehľad aktualít z oblasti priemyslu, energetiky, trendov a pod.
- Poskytované boli informácie na webovom sídle v časti „Podpora podnikania“, a na profile ekonomickej diplomacie na sociálnych sieťach Facebook a LinkedIn.

Strategická komunikácia v oblasti ekonomickej diplomacie

Ministerstvo vydávalo **Týždenný prehľad aktualít pre podporu podnikania v zahraničí** obsahujúci zoznam podujatí, aktualít podľa krajín z oblasti priemyslu, energetiky, tendrov a pod. Rezort poskytoval ďalšie informácie na webovom sídle v časti Podpora podnikania a na profile ekonomickej diplomacie na sociálnej sieti Facebook a LinkedIn.

Bilaterálna ekonomická diplomacia

Na odbornej úrovni ju pokrývali predovšetkým aktivity ekonomických rezortov vlády SR a Slovenskej agentúry pre rozvoj, investície a obchod (SARIO) často v súčinnosti s rezortom diplomacie. Ich výsledkom boli aj zahraničné investície v SR, z ktorých najvýznamnejšiu ohlásila nadnárodná spoločnosť Volvo. Uskutočnili sa aj zasadnutia medzivládnych komisií (napr. prvé zasadnutie Slovensko-kazašskej medzivládnej komisie), podnikateľské misie do zahraničia (napr. do Jordánska) či zahraničné podnikateľské misie na Slovensku (napr. obchodno-investičná misia zo SAE so zameraním na obnoviteľné zdroje energií, životné prostredie, vedu, výskum a inovácie v zdravotníckom a farmaceutickom priemysle).

Minister Ivan Korčok prijal 20. júna 2022 v Bratislave podnikateľskú misiu z Abú Zabí pod vedením Abdula Karima Al Balooshiho.

Multilaterálna ekonomická diplomacia

Slovensko podporilo aktivity **Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj** (OECD) zamerané na zvyšovanie jej globálneho dosahu prijatím nových členov. Došlo k významnému posunu v analytickej činnosti OECD k témam

Zničené ukrajinské mesto Irpiň a dodávka potravinovej pomoci pre miestne obyvateľstvo 3. januára 2023, ktorú zabezpečil projekt SlovakAid v spolupráci s mimovládnu organizáciou ADRA. (Foto: ADRA/Ludovít Činčala)

zameraným na následky agresie Ruska proti Ukrajine. Generálny tajomník OECD Mathias Cormann navštívil SR v roku 2022 dvakrát: v januári predstavil ekonomický prehľad SR a v októbri sa zúčastnil na podujatí GLOBSEC Tatra Summit. SR spolu s EÚ, Lotyšskom a Litvou finančne podporilo projekt OECD určený na pomoc Ukrajine pri posilnení decentralizácie.

V snahe o aktívnejšie pôsobenia SR v **Stredoeurópskej iniciatíve** (SEI) MZVEZ SR stanovila krátkodobé a dlhodobé priority. V rámci implementácie Akčného plánu Stredoeurópskej iniciatívy na roky 2021 – 2023 SR pokračovala v podpore integračných snáh krajín západného Balkánu, ako aj zintenzívnenia ekonomických reforiem v rámci Východného partnerstva a finančnej pomoci Ukrajine.

Iniciatívu „Trojmorie,” Slovensko naďalej považuje za zaujímavú platformu spolupráce pri budovaní regionálnej konektivity s dôsledok pre kohéziu európskej a transatlantickej spolupráce.

Energetická bezpečnosť

Ruská agresia na Ukrajine zásadne zhoršila stav európskej energetickej bezpečnosti. Odstránenie energetickej závislosti EÚ i SR od Ruska sa stalo akútnou otázkou ekonomickej bezpečnosti Európy. V rámci diverzifikačných aktivít sme sa spustením slovensko-poľského plynárenského prepojenia stali súčasťou severojužného plynového prepojenia. SR podnikla aj ďalšie rozhodné kroky. Začala nakupovať **skvapalnený plyn** prostredníctvom terminálov v Stredozemnom a Jadranskom mori a tiež s odberom neruského potrubného plynu z oblasti Severného mora. Ruský plyn dnes tvorí len cca 1/3 objemu našich dovozov.

Rafinéria Slovnaft podnikla kroky na diverzifikáciu svojho výrobného mixu. V roku 2023 plánuje znížiť objem spracováanej **ruskej ropy** zo súčasných 95 % na cca 60 %.

Budúcnosť energetickej bezpečnosti sa spája s nefosílnymi zdrojmi energie, pričom však chrbtovou kosťou budúcej siete EÚ na prepravu vodíka by mali byť súčasné plynárenské systavy. Slovenské subjekty preto nadväzovali partnerstvá

na Ukrajine, v Rakúsku, Česku a Nemecku pre zabezpečenie budúceho tranzitu zeleného vodíka vyrábaného na Ukrajine. V oblasti **jadrového paliva** boli taktiež intenzívne hľadané cesty na diverzifikáciu zdrojov. Urýchľuje sa zavádzanie nových **obnoviteľných a bezuhlíkových zdrojov** a opatrení na šetrenie energií. Slovensko plní ciele EÚ ohľadom podielu obnoviteľných zdrojov energie (ich súčasný podiel na energetickom mixe je cca 22 %). K zníženiu **emisí skleníkových plynov** prispeje aj plné uvedenie nových jadrových blokov v JE Mochovce do prevádzky.

ROZVOJOVÁ SPOLUPRÁCA A HUMANITÁRNA POMOC

Aj slovenským aktivitám v rámci rozvojovej spolupráce a humanitárnej pomoci v roku 2022 silne dominovala téma vojenského konfliktu na Ukrajine a poskytovanie pomoci

Monitorovacia misia delegátov EÚ so Svetovým potravinovým programom v Sudáne, ktorá poukázala na potrebu riešenia akútnej potravinovej neistoty v krajinách Afrického rohu, prehlbujucej sa aj v dôsledku vojny na Ukrajine. Súčasťou misie bola návšteva utečeneckého tábora Otash v Južnom Dárfúre, kde humanitárne organizácie s podporou EÚ pomáhajú v boji proti podvýžive. 20. septembra 2022.

vojnou zasiahnutému obyvateľstvu. Ukrajina sa tak stala hlavným príjemcom oficiálnej humanitárnej pomoci SR, ktorá od februára 2022 dosiahla výšku vyše 8 mil. eur. Z toho materiálna humanitárna pomoc predstavuje viac ako 5 mil. eur, finančné príspevky ukrajinskému a slovenskému verejnému humanitárnemu sektoru 2 mil. eur. SR finančne podporila aj aktivity medzinárodných humanitárnych a lokálnych mimovládnych organizácií na pomoc **Ukrajine** vo výške takmer 1 mil. eur.

SR sa aktívne podieľala aj na riešení príčin a dôsledkov **migračnej krízy**, ktorá sa globálne prehlbuje aj vplyvom

vojnového konfliktu na Ukrajine. Nad rámec kontinuálne poskytovanej materiálnej pomoci pre Ukrajinu boli formou grantov v celkovej hodnote vyše 1,3 mil. eur podporené ďalšie 4 humanitárne projekty. Aj vďaka projektom SlovakAid boli ľuďom v núdzi distribuované základné potravinové a hygienické balíčky a poskytnutá zdravotnícka starostlivosť i psychosociálna podpora. SR finančne podporila aktivity na pomoc ľuďom zasiahnutým vojenským konfliktom na Ukrajine aj prostredníctvom viacerých medzinárodných humanitárnych a lokálnych mimovládnych organizácií vo výške takmer 1 mil. eur.

Slovensko poskytlo materiálnu podporu aj s Ukrajinou susediacemu **Moldavsku** pokrytím urgentných humanitárnych potrieb, poskytnutím špecializovaných zdravotníckych služieb pre ukrajinských utečencov a k zvládaniu veľmi vážnej energetickej krízy.

V Irackom Kurdistanu, v obci Bersavy, bol otvorený projekt SlovakAid, ktorý zabezpečil výstavbu v poradí 17. studne v regióne. Prístup k čistej a zdraviu nezávadnej vode zabezpečil vďaka projektu SlovakAid v spolupráci so Slovenskou katolíckou charitou, výrazne zlepšil kvalitu života miestneho obyvateľstva, poznačeného pôsobením Islamského štátu a klimatickej zmeny. 6. decembra 2022.

Na podporu zvládania pokračujúcej **koronavírusovej pandémie** SR poskytla humanitárnu pomoc vo forme antigénových testov v hodnote takmer 130 tis. eur pre Bosnu a Hercegovinu, ktorá bola v úvode roka 2022 druhou krajinou v Európe s najväčším počtom ľudských obetí koronavírusu.

V uplynulom roku Slovensko formou grantu podporilo 5 humanitárnych projektov v regióne **Blízkeho a Stredného Východu** (Sýria, Irak a Libanon) v celkovej hodnote takmer 1 mil. eur najmä v oblasti budovania vodnej infraštruktúry a poskytovania urgentnej zdravotnej starostlivosti. Tieto projekty výrazne prispievajú k zlepšovaniu životných podmienok a rozvoju miestnych komunít zasiahnutých ozbrojenými konfliktmi a migračnou krízou. S cieľom poskytnúť pomoc aj krajinám **Afrického rohu**, ktorých

obyvateľstvo čelí hladomoru spôsobenému suchom a ozbrojenými konfliktmi, SR poskytla finančný príspevok na podporu aktivít Svetového potravinového programu (WFP) v týchto krajinách.

SR pokračuje v uskutočňovaní programov v rámci stratégie rozvojovej spolupráce s programovými krajinami **Gruzínsko**, **Moldavsko** a **Keňa**. V snahe zvýšiť adresnosť rozvojovej spolupráce na potreby partnerských krajín, ako aj dosiahnuť výraznejšie a dlhodobejšie výsledky, sme popri štandardnej výzve vyhlásili aj pilotnú výzvu strategického partnerstva pre Keňu. Celkovou dotáciou 1 mil. EUR s dobou realizácie 5 rokov (2022 – 2026) bol podporený projekt digitalizácie základných a stredných škôl na zvýšenie úrovne digitálnej zručnosti pedagogických zamestnancov v kenskom kraji Machakos.

Pracovný program v Keni využila štátna tajomníčka Ingrid Brochová i na monitoring projektov rozvojovej spolupráce. V regióne Malindi (východná Afrika) štátna tajomníčka navštívila 30. marca 2022 spoločný projekt V4/EÚ zameraný na výsadbu, spracovanie a produkciu kešu orechov, s cieľom prispieť k návratu pôvodného biotopu. Projekt zároveň prispieva k zlepšeniu socioekonomickej situácie 15 000 malých farmárov v danom regióne.

SR v roku 2022 pokračovala v aktívnej podpore formovania politiky rozvojovej spolupráce EÚ posilnením koordinovaného prístupu pod hlavičkou **Team Europe**. SR sa zapojila do viacerých aktivít realizovaných v rámci tohto projektu v krajinách susedstva EÚ a v Keni.

Príležitosťou pre zapojenie slovenských subjektov do rozvojovej spolupráce EÚ sa stal aj historicky prvý pilotný projekt tzv. **delegovanej spolupráce EÚ**, ktorý bude nasledujúce 2 roky realizovať Slovenská agentúra pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu (SAMRS). Takáto spolupráca umožňuje v krajine, ktorá je spoločnou zahraničnopolitickou prioritou SR a EÚ, realizovať väčšie projekty spolupráce zo zdrojov EÚ. Projekt v Moldavsku sa zaoberá podporou miestnych nezávislých médií a pomáha printovým i digitálnym médiám udržateľne, nezávisle a profesionálne rozvíjať svoje spôsobilosti pri tvorbe kvalitného novinárskeho obsahu. EÚ na realizáciu projektu vyčlenila 1 mil. eur z **Nástroja európskeho susedstva**.

Štátna tajomníčka Ingrid Brochová sa zúčastnila na neformálnom zasadnutí ministrov členských krajín Výboru OECD pre rozvojovú pomoc, označovanom ako „Tidewater“, 14. a 15. júna 2022, Neuchâtel.

V rámci mechanizmu vzájomnej zodpovednosti medzi poskytovateľmi rozvojovej spolupráce na pôde **OECD** podstúpila SR v marci 2022 dôležitú priebežnú hodnotiacu misiu. Toto medzinárodné hodnotenie ukázalo veľkú mieru profesionalizácie SR vo vzťahu k medzinárodnej rozvojovej spolupráci a potvrdilo tendenciu k ďalšiemu skvalitňovaniu.

MZVEZ SR nepoľavilo ani vo svojej snahe výraznejšie **zapájať súkromný sektor** do rozvojovej spolupráce. V rámci strategického partnerstva bola v spolupráci s Rozvojovým programom OSN (UNDP) vypísaná ďalšia výzva na podporu projektov prostredníctvom Slovak Challenge Fund zameraného na zapájanie podnikateľského sektora do udržateľného rozvoja v Moldavsku a Severnom Macedónsku prenosom inovatívnych slovenských nápadov.

SR posilnila svoju doterajšiu praktickú spoluprácu s **Americkou agentúrou pre medzinárodný rozvoj (USAID)** podpísaním nového trojročného Memoranda o porozumení. Rozšírili sa tak možnosti na realizáciu spoločných projektových aktivít v oblasti rozvojovej spolupráce, na podporu ľudských práv a demokratických reforiem v regióne západného Balkánu a v krajinách Východného partnerstva EÚ. Táto spoločná snaha SlovakAid a USAID sa premietne do realizácie projektu v Gruzínsku, ktorý posilní finančnú udržateľnosť tamojšieho mimovládneho sektora s využitím znalostí a skúseností slovenských neziskových organizácií.

V podpore **globálneho vzdelávania** sa rok 2022 stal dôležitým v kontexte dvoch udalostí. Prvou bolo prijatie novej Európskej deklarácie globálneho vzdelávania do roku 2050, ktorá stanovuje dlhodobú víziu, politickú podporu a záväzky pre zvyšovanie kvality globálneho vzdelávania v Európe. Druhou udalosťou bolo vypracovanie Stratégie globálneho vzdelávania z dielne rezortu školstva, ktorý od MZVEZ SR prevzal gesciu nad uvedenou témou. SlovakAid aj naďalej pokračoval v podpore projektov globálneho vzdelávania vyhlásením samostatnej výzvy.

5

SLUŽBA OBČANOM

Medzinárodná mobilita sa po dvoch pandemických rokoch i napriek zhoršenému bezpečnostnému kontextu prudko zvýšila. Slovenskej konzulárnej službe priniesla nové výzvy, na ktoré odpovedala skvalitňovaním štandardov služieb i ich digitalizáciou. Pomoc slovenským občanom v núdzi a kontakty s krajskou komunitou v zahraničí boli aj v uplynulom roku v centre pozornosti slovenskej zahraničnej služby.

Konzulárna služba

Rezort diplomacie pracoval na skvalitňovaní výkonu konzulárnej a vízovej služby, aby pozitívny obraz Slovenska v zahraničí posilňovala aj dôstojným zaobchádzaním s konzulárnymi klientmi. Konzulárna služba je miestom prvého kontaktu občana s rezortom diplomacie a v prípade cudzinca aj miestom prvého kontaktu so SR ako štátom. Aj v roku 2022 rástol záujem o služby v agende vydávania dokladov, matričnej a štátoobčianskej agende. Zároveň poklesol záujem o služby vo vízovej či pobytovej agende v dôsledku zníženia mobility cudzincov a pretrvávajúcich reštrikčných cestovateľských opatrení.

Aktuálne konzulárne výzvy možno rozdeliť do dvoch základných okruhov. Prvým je potreba riadnej a fungujúcej digitalizácie konzulárnych služieb a ďalšieho urýchlenia digitálnej reformy v konzulárnej oblasti. Druhým okruhom je zabezpečenie dostatočného personálneho pokrytia poskytovania konzulárnych služieb predovšetkým v krajinách, v ktorých sa krátkodobo či dlhodobo zdržiava vysoký počet slovenských občanov.

Pandémia COVID-19 urýchlila trvalé trendy, ako sú práca na diaľku, virtuálne stretávanie, e-government, elektronické zasielanie dokumentov, online bankovníctvo. Pandémia vyvolala zmeny aj v správaní občanov, ktoré pretrvávajú i po jej skončení – podstatne zvýšila záujem o konzulárne online služby a služby vykonávané na diaľku, teda poštou, kuriérnymi službami, telefónom, e-mailom, webstránkou a sociálnymi médiami. Zvýšila sa schopnosť a ochota občanov využívať tento druh služieb, zvýšil sa počet e-mailových žiadostí a vyhľadávania informácií na konzulárnych webstránkach. Digitálna alternatíva však neexistuje k povinnosti odoberania biometrie od občanov, žiadateľov o pasy, občianske preukazy a od cudzincov, žiadateľov o víza. Hlavné výzvy pri rozvoji digitálnych konzulárnych služieb sa týkajú ochrany osobných údajov, súčasnej legislatívy, ktorá vyžaduje osobnú účasť pri podávaní žiadostí, kybernetickej bezpečnosti a časovej a finančnej náročnosti vývoja a zavedenia týchto systémov.

Rastúca globálna mobilita sa dotýka aj slovenských občanov. Stále viac ich cestuje do zahraničia alebo sa tam dlhodobo či trvalo usadzuje. Rovnako do SR prichádza viac cudzincov. Medzinárodná mobilita predstavuje veľkú príležitosť z hľadiska výmeny poznatkov a obohacovania slovenskej spoločnosti o nové podnety, ale môže predstavovať aj riziká. Konzulárna služba vo vzťahu k cudzincom teda zohráva dôležitú úlohu pri regulácii ich vstupu či pobytu na našom území, resp. v schengenskom priestore.

Diplomatický konvoj so slovenským veľvyslancom na Ukrajinu Marekom Šafinom a ďalšími zamestnancami slovenského veľvyslanectva v Kyjeve dorazil na Slovensko. V konvoji boli okrem zamestnancov slovenských občanov aj cudzí štátni príslušníci, novinári z Británie, Nemecka, ale aj občania Ukrajiny, Afganistanu a deti, 4. marca 2022, Bratislava.

Krízový manažment

V oblasti krízového manažmentu bol rok 2022 nielen rokom spracovávaní skúseností s bezprecedentnými výzvami ostatných rokov, ale aj ich priameho uplatňovania pri nových úlohách súvisiacich s ruskou agresiou proti Ukrajine. Po mnohých rokoch sa zastupiteľský úrad SR dostal do situácie priameho vojnového konfliktu. Bola potrebná evakuácia veľvyslanectva SR v Kyjeve. Prudké zhoršenie bezpečnostnej situácie na Ukrajine ovplyvnilo aj činnosť iných zastupiteľských úradov i v okolí Ukrajiny. Priamo sa to dotklo aj situácie na území SR. Činnosť krízového manažmentu nebola obmedzená iba na potreby občanov v núdzi v zahraničí. Ministerstvo sa v plnej miere zapojilo do aktivít štátu i občianskej spoločnosti pri zvládaní situácie. Pomáhalo predovšetkým pri repatriácii občanov iných štátov z Ukrajiny do ich vlastí.

Na pozadí týchto akútnych úloh pokračovala reflexia skúseností z činnosti rezortu počas pandémie COVID-19, z evakuácií z Afganistanu a iných prípadov použitia mechanizmov krízového riadenia. Cieľom tohto procesu nebola iba úprava interných pravidiel rezortu, ale aj ich prenos do pripravovanej reformy bezpečnostného systému SR ako celku. Je záujmom MZVEZ SR, aby odozva SR na krízové situácie doma i v zahraničí bola v budúcnosti účinnejšia, predvídateľnejšia a časovo i nákladovo efektívnejšia.

Krajania

Vláda SR prijala v júni 2022 novú koncepciu štátnej politiky SR vo vzťahu k Slovákom žijúcim v zahraničí na obdobie rokov 2022 – 2026. Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí

sa sústredil na dve agendy – na poskytovanie dotácií pre krajské projekty a vydávanie osvedčenia Slováka žijúceho v zahraničí. Úrad začal podporovať projekty krajanov v plnom rozsahu vrátane tých, ktoré v predchádzajúcom období pre pandémiu podporovať nemohol. Úrad tak prispel na 882 krajských projektov v 33 krajinách sveta v celkovej sume 2 274 849 eur. V roku 2022 vydal 705 osvedčení Slováka žijúceho v zahraničí.

Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí v roku 2022 v plnom rozsahu obnovil aj ďalšie aktivity, ktoré boli v rokoch 2020 a 2021 pre pandémiu utlmené. Uskutočnil sa rad podujatí na území Slovenska, ktoré napomáhali rozvoju jazykovej, kultúrnej a národnej identity krajanov a budovaniu ich väzieb na Slovenskú republiku, napr. kultúrny program v Bratislave k Pamätnému dňu Slovákov žijúcich v zahraničí, festivaly Krajská nedeľa a Krajský dvor v Detve, letné tábory pre deti krajanov na Slovensku a pod. V októbri 2022 Úrad zorganizoval 14. ročník Stálej konferencie Slovenská republika a Slováci žijúci v zahraničí, ktorého sa zúčastnili krajanovia z rôznych kútov sveta.

Výjazdové konzulárne dni Veľvyslanectva SR v Ottawe, 22. októbra 2022, Calgary.

Aj MZVEZ SR a slovenské zastupiteľské úrady rozvíjali priamu spoluprácu s krajskou komunitou. Diplomatické zastúpenia v USA pokračovali v realizácii Pilotného projektu systematickej spolupráce s novou slovenskou diaspórou v USA. Dôraz kládli na rozvoj kontaktov v oblasti ekonomiky, vedy, vzdelávania, inovácií, IT i kultúre.

Na pôde Veľvyslanectva SR vo Washingtone sa 25. marca 2022 uskutočnila recepcia pre slovenských krajanov v USA. Cieľom podujatia bolo najmä prepojiť a obnoviť vzťahy so širšou krajskou komunitou po takmer dvojročnej prestávke spôsobenej pandémiou COVID-19.

Porovnanie výsledkov konzulárnej činnosti zabezpečovanej v rokoch 2017 – 2022

DRUH KONZULÁRNEJ SLUŽBY / ČINNOSTI	Rok					
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
konzulárna pomoc v núdzi občanom SR	3 885	5 490	6 094	39 604	17 372	7 586
overenie vykonané na zastupiteľských úradoch v zahraničí (vrátane prekladov)	51 209	44 029	46 518	39 581	47 126	42 547
overenie zabezpečené legalizačným pracoviskom MZVEZ SR	5 247 (z toho 1 047 apostilom)	4 680 (z toho 1 070 apostilom)	3 960 (z toho 954 apostilom)	2 706 (z toho 888 apostilom)	3 430 (z toho 1 243 apostilom)	4 197 (z toho 1 362 apostilom)
vybavenie žiadostí o vystavenie cestovných pasov	15 384	13 856	16 428	14 465	22 649	22 800
vystavenie diplomatických a služobných pasov	691 + 604	604 + 457	603+530	626+385	685+425	659+505
vyžiadané občianske preukazy	3 691	3 245	3 660	4 633	7 362	7 100
vyžiadané vodičské preukazy	685	579	543	376	565	632
zápis matričných udalostí a žiadosti o matričné doklady	8 253	7 779	9 134	7 844	8 843	8 023
osvedčenie/potvrdenie o štátnom občianstve SR	2 418	2 427	2 386	1 838	2 121	1 964
žiadosť o udelenie štátneho občianstva SR	159	136	137	124	181	168
prepustenie zo štátneho zväzku SR	231	264	235	202	239	176
výpis z registra trestov	1 327	1 533	1 728	1 381	1 296	1 297
sprievodný list na prepravu telesných pozostatkov	63	75	69	60	114	97
asistencia rôzneho charakteru v súvislosti s úmrtím slovenských občanov v zahraničí	826	917	913	945	1 106	1 099
vystavenie náhradných cestovných dokladov pre slovenských občanov	4 447	4 354	4 671	3 062	3 288	3 463
uzavretie manželstva na zastupiteľskom úrade	38	34	28	5	10	21
odpovede na e-mailové žiadosti o poskytnutie informácií	78 625	88 610	101 442	215 480	199 965	198 625
celkový počet vybraných konzul. úkonov	177 783	179 069	198 166	333 317	316 777*	299 662*
žiadosti o víza	44 540	29 788	32 088	7 889	9 294	20 797
žiadosti o víza v rámci zastupovania iných štátov	1 406	1 262	1 382	441	394	920
príjmy za vízové poplatky	1 271 710,66	1 096 867,59	1 080 065,71	247 162	397 502	968 097
príjmy za konzulárne poplatky	2 142 302,95	1 921 744,17	1 986 342,10	1 731 849	1 879 263	1 881 791
celkové príjmy	3 414 013,61	3 018 611,76	3 066 407,81	1 978 951	2 276 765	2 849 888

*Údaje sú vrátane vybavenia e-mailových dožiadaní.

6

EFEKTÍVNA ZAHRANIČNÁ SLUŽBA

V jeseni 2022 došlo k zmene na poste ministra zahraničných vecí a európskych záležitostí. Po Ivanovi Korčokovi na tento post nastúpil Rastislav Káčer, ktorý potvrdil kontinuitu v zahraničnopolitickom smerovaní krajiny i rezortu diplomacie, ako aj v zámere naďalej modernizovať zahraničnú službu.

Prezidentka SR Zuzana Čaputová vymenovala za nového šéfa slovenskej diplomacie Rastislava Káčera, 13. septembra 2022, Bratislava.

V rezorte pokračovali interné procesy v duchu strategického reformného dokumentu Skvalitnenie systému rozvoja ľudských zdrojov v zahraničnej službe z roku 2021. V roku 2022 do platnosti vstúpila Smernica o obsadzovaní štátnozamestnaneckých miest a pracovných miest a výberových konaniach. Inovatívnym spôsobom v rezorte prebieha aj proces prepojenia politického, finančného a personálneho plánovania v trojročných rozpočtových cykloch. Napomohlo tomu aj dobudovanie oddelenia procesných analýz (OPAN) na Odbore analýz a plánovania.

So zámerom zvyšovať odbornú pripravenosť zamestnancov ministerstvo posilnilo proces interného vzdelávania pracovníkov.

Dochádza aj k posilneniu komunikácie s externou zahraničnopolitickou komunitou. V spolupráci

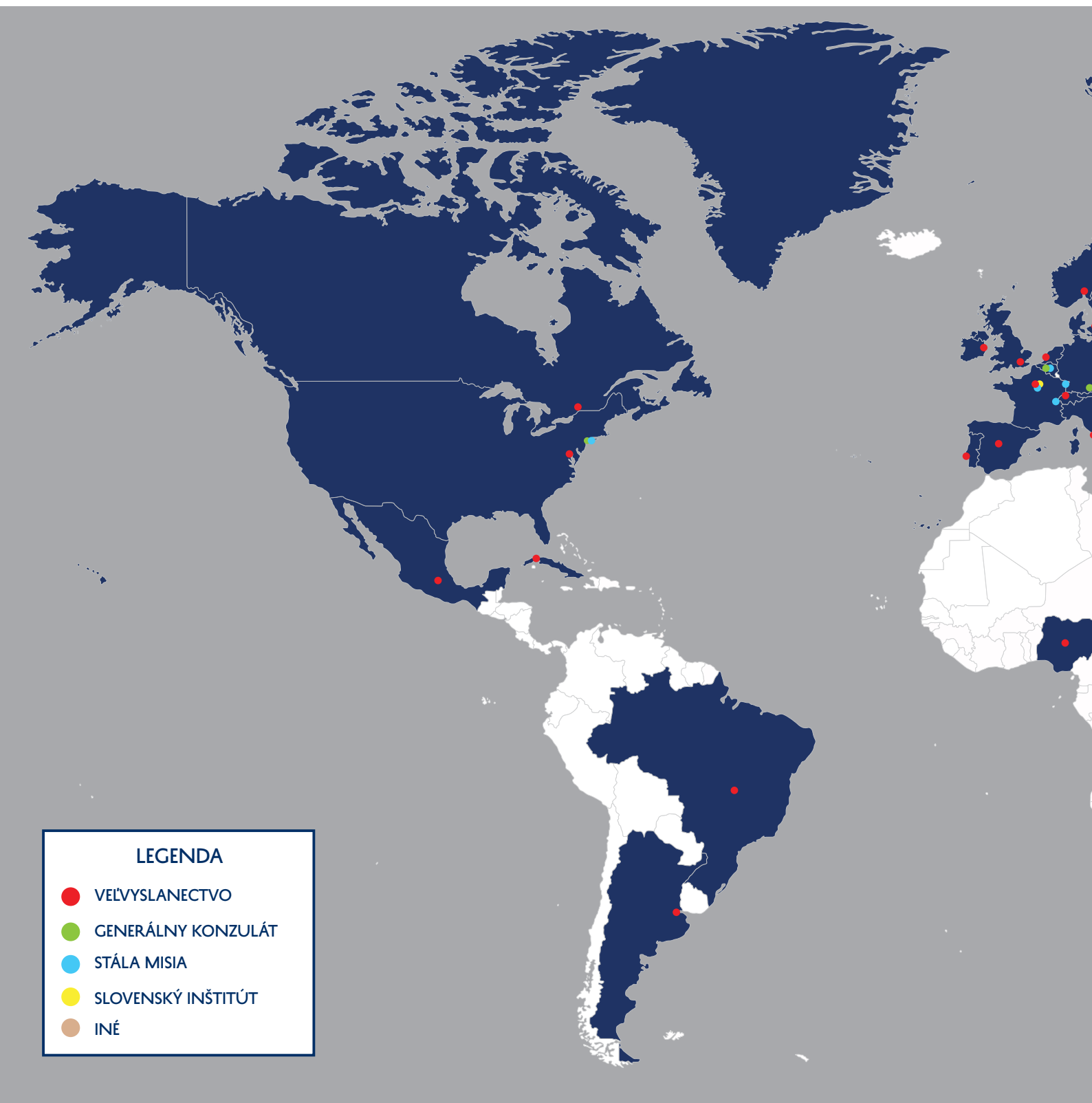
s Výskumným centrom Spoločnosti pre zahraničnú politiku (RC SFPA), platformou mimovládnych organizácií Think Visegrad a Medzinárodným vyšehradským fondom Odbor analýz a plánovania (ANAP) v novembri 2022 zorganizoval druhý ročník Analytických dní Svetoslava Bombíka aj s medzinárodnou účasťou. Témami podujatia boli spolupráca vo V4 a Ukrajina. ANAP implementoval v podmienkach rezortu aj metódu strategického výhľadu (strategic foresight) na identifikáciu kľúčových megatrendov a hybných síl zmeny z pohľadu SR a na definovanie možných scenárov vývoja.

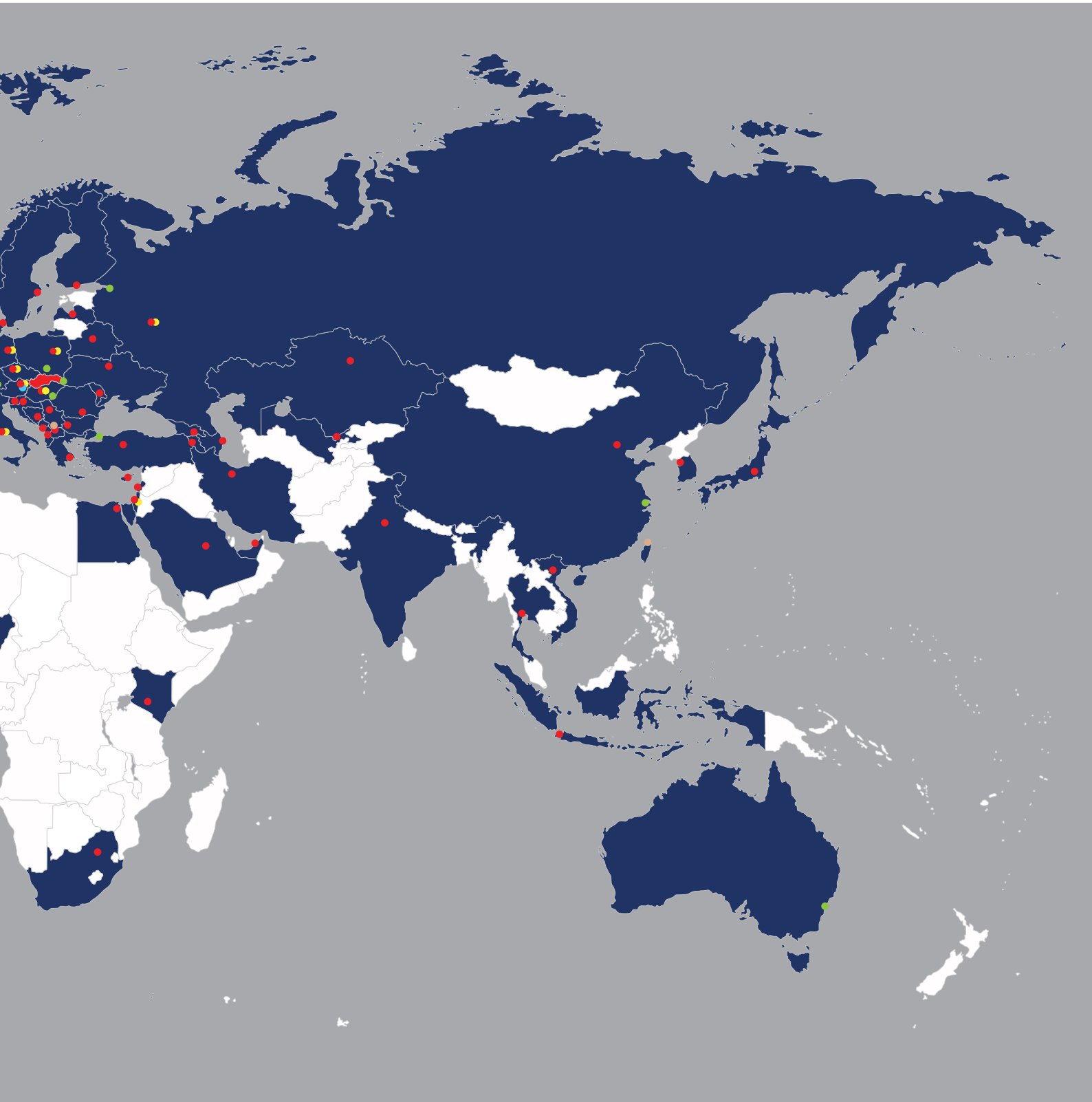
Inštitucionálnym nástrojom slovenskej zahraničnej služby sú zastupiteľské úrady v zahraničí. K 1. 12. 2022 mala SR vo svete 90 zastupiteľských úradov, z toho 62 veľvyslanectiev, 7 misií pri medzinárodných organizáciách, 10 generálnych konzulátov, 1 pobočku zastupiteľského úradu, 1 Slovenský ekonomický a kultúrny úrad (SEKÚ) a 9 Slovenských inštitútov. Na doplnenie profesionálnej siete zastúpení pre výkon celého radu konzulárnych funkcií, ekonomických úloh a k šíreniu slovenskej kultúry sme vybudovali a využívame sieť 184 konzulátov vedených honorárnymi konzulmi. Táto sieť bola v roku 2022 rozšírená o 7 nových honorárnych konzulov.

Rozhodnutím vlády SR v hodnotenom období došlo k uzatvoreniu veľvyslanectiev SR v Etiópii a Kuvajte a k transformácii veľvyslanectva SR v Belgicku na generálny konzulát. Súčasne došlo k zriadeniu zastupiteľského úradu v Saudskej Arábii a generálneho konzulátu v Sydney. Do konca roka 2022 ukončilo činnosť veľvyslanectvo SR v Austrálii, čím sa celkový počet veľvyslanectiev v roku 2023 zníži na 61.

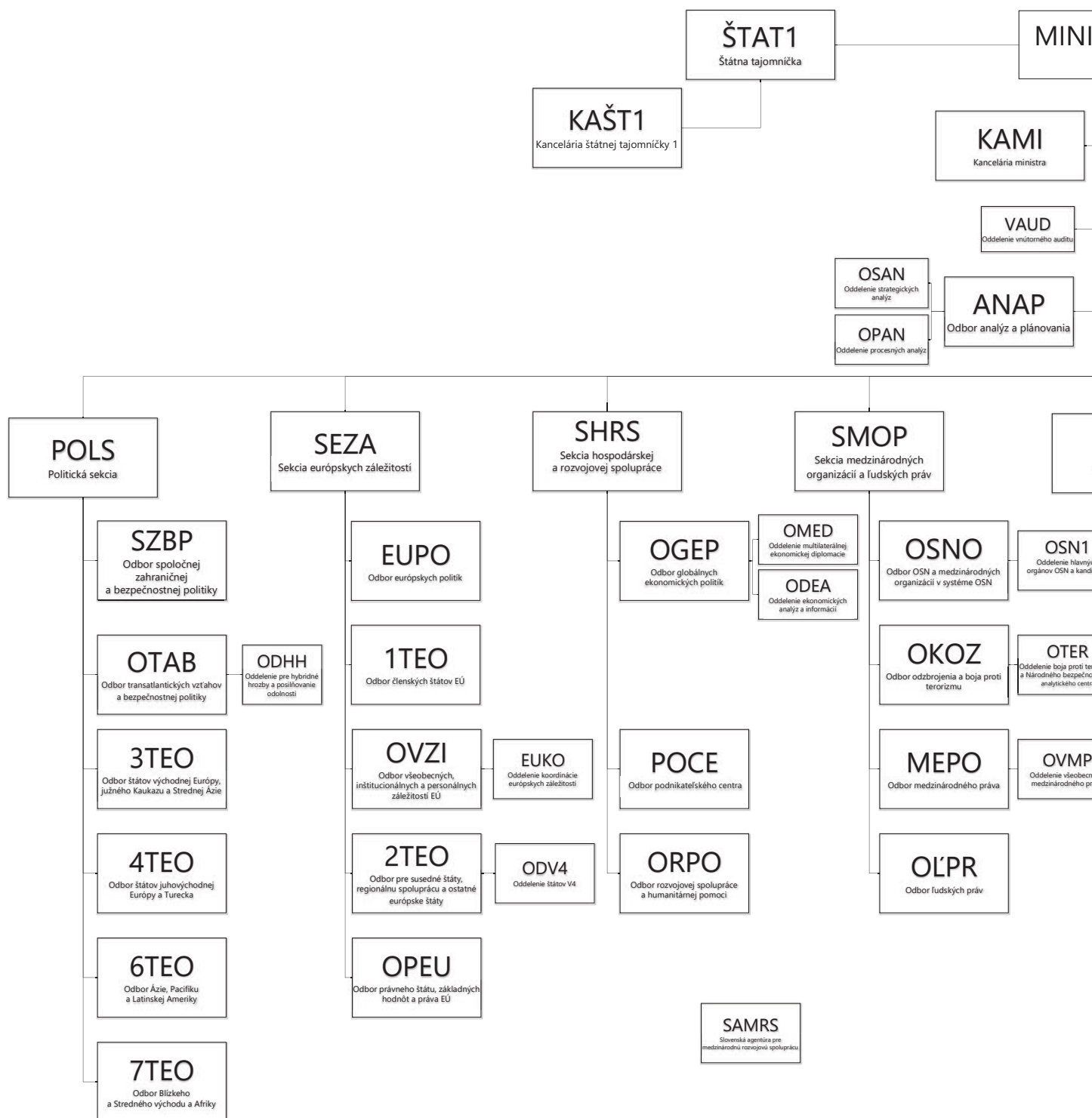
Príjmy kapitoly na rok 2022 boli stanovené vo výške 2 000 000 eur. Z celkového objemu výdavkov kapitoly MZVEZ SR na rok 2022 v sume 154 381 428 eur bol záväzne stanovený limit miezd, platov, služobných príjmov a ostatných osobných vyrovnaní vo výške 56 388 601 eur a limit kapitálových výdavkov vo výške 1 389 558 eur.

Mapa siete zastupiteľských úradov Slovenskej republiky

Organizačná štruktúra Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky

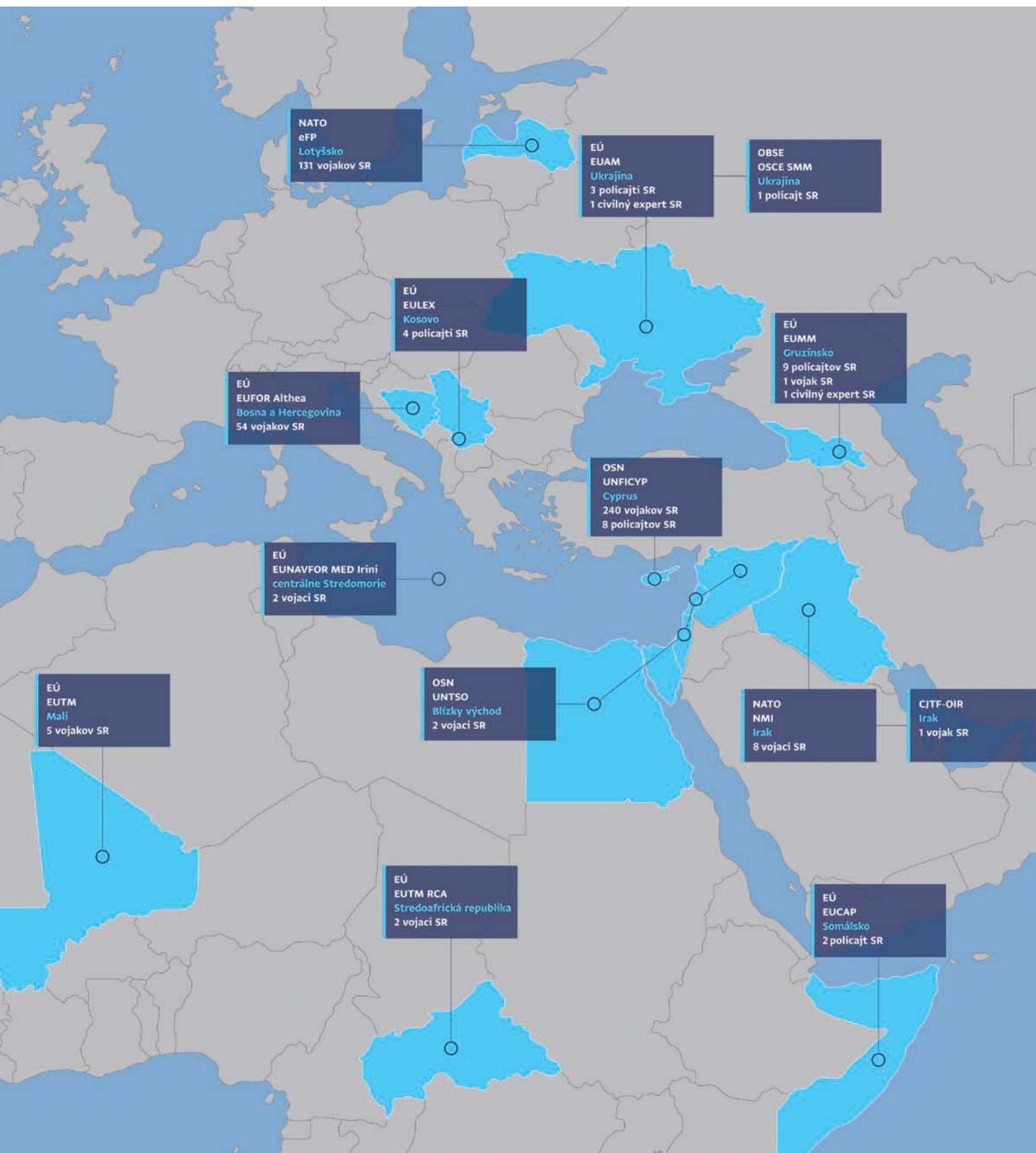

Výdavky MZVEZ SR za rok 2022

(zjednodušený prehľad programovej štruktúry – skutočné čerpanie v eur)

programy MZVEZ SR:	134 508 910
rozvoj zahraničných vzťahov	131 072 691
z toho:	
riadenie programov	43 652 855
spolupráca s tretím sektorom	154 738
vzdelávanie zamestnancov	208 649
refundácia výdavkov z operačného programu Technická pomoc	456 134
ekonomická diplomacia	296 817
diplomatická reprezentácia SR v zahraničí	80 557 142
kultúrna reprezentácia SR v zahraničí	1 606 472
pracovná sila zo zahraničných miestnych zdrojov	4 139 884
štátna politika k Slovákom žijúcim v zahraničí	3 436 219
medzirezortné programy:	33 408 304
rozvojová spolupráca — MZVEZ SR	8 456 184
informačné technológie financované zo štátneho rozpočtu — MZVEZ SR	9 931 323
príspevky SR do medzinárodných organizácií — MZVEZ SR	15 020 797
VÝDAVKY SPOLU	167 917 214

Slovenské zastúpenie v zahraničných vojenských misiách

GOOD IDEA SLOVAKIA

Vydalo
Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky

ISBN 978-80-88726-89-0

www.mzv.sk